

KRISLAI
Argentiniečiai Rūpinasi.
Kunigas Drasulis.
Kapitalisto Balsas.
Ne Visi Akli.
Sveikas Patarimas.
Rašo A. Bimba

Darbo žmonių
Dienraštis
Kaina \$6.00 Metams
Užsieniuose \$8.00
Brooklyne \$6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 228 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Brooklyn, N. Y., Antradienis, Rugsėjo (Sept.) 29, 1942 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXII. Dienraščio XXIV

Argentiniečiai darbininkų laikraščio "Momento" redakcija rašo, kad ir jie, kaip laisvės mylėtojai, rūpinasi apšvietimu tenyksių lietuvių karo reikalais. Tam tikslui jie turi išleisti brošiūrą "Už Demokratiją Pergalę" ir ją uoliai platina.

Argentiniečiams veikti yra pusėtinai sunku. Argentinos vyriausybė, vadovaujama vice-prezidento Costello, beveik atvirai pro-naciškai nusiteikusi. Gi Argentinos liaudis jau seniai reikalauja paskelbimo karo Vokietijai ir Italijai.

Tai nors vienas katalikų kunigas pagaliau prabilo teisybės žodžiu. Juom yra kun. E. McMahon iš South Bend, Ind.

Kun. McMahon duoda gražų pavyzdį visiems kunigams, kurie nuosirdžiai yra nusiteikę prieš rudąjį barbarizmą. Jisai pasiuntė pasveikinimą tiesiai Stalinui. Per jį kun. McMahon sveikina Sovietų vyriausybę ir visą liaudį šioji didvyriškoje kovoje prieš fašistines bestijas.

Be to, McMahon sako, kad taip pat trokšta Sovietų Sąjungai laimėjimo prieš Vokietiją trys milijonai Amerikos airių.

Mūsų lietuviški klebonai turėtų pasekti kun. McMahon pėdomis. Kad nors vienas iš jų pasirodytų tikru žmogumi, tikru vyru, tikru demokratu ir atvyrai palinkėtų geriausios kloties Raudonajai Armijai ir pažadėtų nuosirdžiausiai remti šitą karą prieš fašistinę Aš!

Rugsėjo 20 dienos sekmadienėje laidoje "New Yorko Times" buvo įdėtas ilgas ir nepaprastai svarbus laiškas milijonieriaus Thomas W. Lamont.

Ponas Lamontas yra pirminkas Morgano finansinės kompanijos pildomojo komiteto. Tai vienas iš pačių stambiausių kapitalistinės klasės vadų.

Bet Lamont pasirodo nuosirdus priešais fašizmą. Jis rašo laišką šio karo reikalais ir Amerikos santikiams su Sovietų Sąjunga. Begalėstingai Lamont plekia kailį tiems, kurie per savo klasinį apjakimą nemato ir nesupranta Sovietų Sąjungos garbingojo vaidmenio šioje kovoje prieš fašistinį barbarizmą.

Lamontas punktas po punkto atmuša visus užmetimus, daromus Sovietams.

Tiesa, sako jis, prieš 25 metus "ekscesu" betgi ir francūzų rusų revoliucija turėjo revoliuciją pasižymėjo dar didesniu kraštutiniumu. Ar mes, Amerika, tačiau nepasilikome Francūzijos draugais?

Kaip su religija? Mūsų konstitucija, jis rašo, suteikia žmonėms teisę pravesti visokias reformas, net ir socializmo įvesti. "Tai kodėl mes, iš savo pusės," sako Lamont, "pavydime tai didžiajai tautai už jūrų teisės pasirinkti savo pažiūras apie politinę ekonomiką ir religiją?"

Lamont kreipia amerikiečių atidą ir į istoriją. Argi 1812 metų ir 1914 metų karai neparodė, kad Rusija reikalinga palaikymui taikos Europoje? Argi to paties neparodo dabartinis karas?

Jis nepalieka neatsakęs ir tiems, kurie dar vis keikia Sovietus už tą nepuolimo sutartį su Vokietija. Sako-Lamont, (Taša 5-tam pusl.)

ANGLŲ DARBIEČIŲ VADAI ŠAUKIA GREITAI ATIDARYT ANTRĄ FRONTĄ

"Ko Gi Mes Laukiame?" Klausia Anglų Darbietis

London. — Lordas Strabolgi, narys darbietis anglų seimo aukštojo rūmo, pavadino "labai reikšmingu" Wendellio Willkie'o pareiškimą, kuriame Willkie šaukė atidaryti antrą frontą prieš Vokietiją. Strabolgi pritarė Willkie'o užreikimui, jog geriausias būdas paremti Rusiją tai atidaryti antrą frontą, nelaukiant kitos vasaros, nes tada jau gali būti pervėlu.

Willkie, tarp kitko, sakė, jog reikėtų viešai bakstelėti šonon kai kuriems talkininkų kariniam vadams, kad jie greičiau pradėtų ofensyvą prieš Vokietiją.

Lordas Strabolgi reikalavo, kad premjero Churchillio karinis kabinetas tuojau duotų atsakymą, ką jis daro dėl antrą frontą prieš Hitlerį. Jis stebėjosi, kaip anglų Darbo Partija ir toliau galėtų remt Churchillio valdžią, "jeigu ta valdžia neduos rimtos karinės paramos Rusijai."

Kitas žymus Anglijos darbietis, Emanuel Shinwell, kalbėdamas Newporte, stadijose klausė: "Ko gi mes laukiame," vis neatidarydami antro fronto?

"Mūsų valdžios nariai sako mums, kad mūsų armijos gerai įrengtos, kad sparsčiai mažėja mūsų laivų nuostoliai ir kad mes turime nuslėgiantį viršenybę ore prieš vokiečius. Jeigu visa tai yra tiesa, tad ko dar mes laukiame?"

Lordas Croft, anglų karo ministerijos sekretorius, seimui, sakė, kad Anglija, girdi, davė ir duoda labai svarbios paramos Rusijai, nors dar neatidaro antro fronto.

Ottawa, Canada. — Clem. Attlee, Anglijos dominijų sekretorius, neigė tuos, kurie reikalauja tuojau atidaryti antrą frontą. Sako, kad tik kariniai talkininkų vadai tegalėtų išspręst, kada antrą frontą atidarymas galėtų būti sėkmingas.

Naciai Suėmė Šimtus Amerikiečių Francijoje; Kai Kuriuos Suvarė į Bezdžionių Patalpą

Vichy, Francija. — Naciai padarė ablavos prieš amerikiečius užimtoji Francijos dalyj; šimtus jų areštavo ir kai kuriuos suvarė į beždžionių patalpą Paryžiaus žvėrinėje. Hitlerininkai vien tik Paryžiuje suėmė 250 amerikiečių.

Amerikos ir Japonų Laivų Nuostoliai

Washington. — Skačiuojama, jog Amerika iki šiol prarado 59 karinius laivus ir laivukus; japonų laivynui padarė kur kas daugiau nuostolių.

Amerikiečiai Sužalojo Japonų Didlaivį

Australija, rugsėjo 28. — Amerikiečių Leksančios Tvirtumos pataikė bombomis į prekinį Japonijos laivą, 15,000 tonų, smarkiai jį sužalojo ir, matomai, nuskandino ties New Britain sala.

ORO NELAIMĖJE ŽUVO 25 FRANCUZAI

Vichy, Franc. — Nukritus keleiviniame francūzų orlaivui arti Algiers, šiaurinėje Afrikoje, suėdė visi keturi jo lakūnai ir 21-nas keleivis, tarp kurių buvo penkiolika Francijos valdininkų bei tarnautojų.

WILLKIE NUOSIRDŽIAI PAGERBTAS SOVIETŲ POKILYJE MASKVOJ

Maskva. — Sovietų vyriausybė suruošė puikius pietus Wendellui L. Willkie, asmeniniam prezidento Roosevelt'o pasiuntiniui. Pietūs su nuosirdžiais pasikalbėjimais ir sveikinimais tęsėsi keturias valandas didžiulėje Kremliaus salėje.

Stalinus, pasisodinęs Willkie iš dešinės, pakėlė taurę už prezidento Roosevelt'o sveikatą, o kitą — už Willkie sveikatą.

WENDELL L. WILLKIE

Jungtinių Valstijų ambasadorius, admiralas Standley, pakeldamas stikliuką, sveikino Staliną. Willkie savo tostuose pareiškė linkėjimus Stalinui ir Anglijos ministrui pirmininkui Churchillui.

DAUG AUKŠTŲ SVEČIŲ

Willkie sakė, jog Stalinas buvo puikiame ūpe ir juokavo, paerzindamas Willkie. Stalinas visapusiai rodė Willkie'ui mandagumą, uždegdamas jam papirosus, taipgi pats įpildamas vyno jam ir kitiems svečiams. O apart minimų svečių, tame pokilyje dalyvavo dar še:

Anglijos ambasadorius Sir Archibald Kerr, Amerikos generolas Follett Bradley ir Ph. R. Faymonville ir pulkininkas J. A. Michela, amerikiečių ambasados narys; buvęs Sovietų ambasadorius Amerikai, Konstantinas Umanskis; Sovietų maršalas Klimas Vorosilovas; užsieninių reikalų komisaras Viacheslavas Molotovas; užsieninių prekybos komisaras Anastas I. Mikojan; Sovietų Žinių Biuro direktorius Aleksandras Ščerbakovas; narys vidaus reikalų komisariato Lorentijus Berija; admiralas Kuznecovas; užsienio komisariato narys V. G. Dekanozovas ir S. A. Lozovskis, dažnai kalbąs Sovietų vyriausybės vardu.

Besikalbėdamas su jais, Willkie vėl gavo priminimų apie antro fronto reikalą.

LAZDOS IS TOLSTOJAUS SODINTO BERŽO — WILLKIE'UI IR PREZ. ROOSEVELTUI

Willkie'ui buvo įteikta lazda iš beržo, kurį pasodinęs pasauliniai garsūs rusų rašytojas Levas Tolstojas. Tai buvo dovana Tolstojaus anūkėms. Kita tokia lazda buvo duota Willkie'ui parvežt prezidentui Rooseveltui.

WILLKIE ISSKRIDO CHINIJON

Iš Maskvos Willkie išskrido į Chiniją.

Sovietų laikraščiai ištisai išspausdino Willkie'o pareiškimą, padarytą šeštadienį, kur jis ragino greitai laiku atidaryti antrą frontą prieš nacius Europoje. Sovietinė spauda taipgi plačiai aprašė visą Willkie'o lankymąsi Sovietų šalyje ir įvairius jo pasikalbėjimus. Dar nė vienas amerikinis svečias iki šiol nebuvo taip aukštai pagerbtas Sovietuose, kaip Willkie, buvęs republikonų kandidatas į prezidentus.

Šiuos žodžius berašant, gauta pranešimas, kad Willkie per Sibirą jau nuskrido Chinijon.

Vokiečiai Ilindo į Pavojingą Maišą, Sako Anglų Komandierius

New Delhi, Indija. — Anglų komandierius Indijoje, generolas Wavell sakė amerikiečiams ir anglams laikraštininkams, kad japonai jau dabar yra daugiau apžioję, negu jie galės per tūlą laiką nuryti. Todėl gen. Wavell spėja, kad japonai dabartinės sąlygos nemėgins įsiveržti į Indiją ar Australiją.

"SOVIETŲ ARMIA NE-SUNAIKINAMA"

Gen Wavell pareiškė, kad bergždžios yra vokiečių viltys sunaikinti rusų armijas, o paskui palikt nedidelės sakininkas J. A. Michela, amerikiečių ambasados narys; buvęs Sovietų ambasadorius Amerikai, Konstantinas Umanskis; Sovietų maršalas Klimas Vorosilovas; užsieninių reikalų komisaras Viacheslavas Molotovas; užsieninių prekybos komisaras Anastas I. Mikojan; Sovietų Žinių Biuro direktorius Aleksandras Ščerbakovas; narys vidaus reikalų komisariato Lorentijus Berija; admiralas Kuznecovas; užsienio komisariato narys V. G. Dekanozovas ir S. A. Lozovskis, dažnai kalbąs Sovietų vyriausybės vardu.

Besikalbėdamas su jais, Willkie vėl gavo priminimų apie antro fronto reikalą.

LAZDOS IS TOLSTOJAUS SODINTO BERŽO — WILLKIE'UI IR PREZ. ROOSEVELTUI

Willkie'ui buvo įteikta lazda iš beržo, kurį pasodinęs pasauliniai garsūs rusų rašytojas Levas Tolstojas. Tai buvo dovana Tolstojaus anūkėms. Kita tokia lazda buvo duota Willkie'ui parvežt prezidentui Rooseveltui.

Maskva. — Nacių orlaivai nuleido daugiau savo karių į Stalingrado gatves. Sovietai taipgi atsietė patiprinimų saviesiems.

ATIMTA IŠ NACIŲ DVI STALINGRADO GATVĖS; O KAI KUR NACIAI LAIMI

Kaukaze Sovietai Užėmė Kelis Punktus, o Prarado Vieną

Maskva, rugs. 28. — Sovietų kariuomenė prakirto vokiečių pozicijas viename sektoriuje į šiaurį vakarus nuo Stalingrado. Raudonarmiečiai atėmė iš fašistų dar 2 gatves mieste. Sovietiniai kovotojai dar tebestumia hitlerininkus atgal į šiaurį vakarus nuo Stalingrado, mušdami priešus šonon.

Kautynėse dėl Stalingrado, tačiau, dar nėra aiškios persvaros vienon ar antron pusėn. Mūsų linija priemiesčiuose ir mieste eina vingiais (zigzagais). Vienur sovietiniai kovotojai pastumia fašistus atgal, o kai kur kitur hitlerininkai pasivaro kiek pirmyn.

Be paliovos verda kruvinai mūšiai iš namų langų, sklepų ir nuo stogų. Miestas apgultas debesiais dulkių ir dūmų.

Didieji keleiviniai vokiečių orlaivai visais garais gabena naujus smarkiausias savo karius prieš Stalingradą, dėdami desperatiškas pastangas kaip nors užimt miestą.

Pranešama, jog naciai su pastiprintomis jėgomis mėgins prasižveržti per Stalingrado vidurį ir taip pusiau perkirst miestą. Tuo tarpu raudonarmiečiai atlaiko visas svarbiausias savo pozicijas Stalingrade ir priemiesčiuose.

UŽMUSTA DAR 4,000 NACIŲ STALINGRADE PER DIENĄ

Maskva, rugs. 28. — Pirmesnis Sovietų pranešimas teigė, jog raudonarmiečiai ir toliau žygiuoja pirmyn prieš vokiečius į šiaurį vakarus nuo Stalingrado, bet viename miesto sektoriuje pavyko priešams pasigrumti gilyn miestan.

Vakar Stalingrado gynėjai užmušė daugiau kaip 4,000 vokiečių; vien į šiaurį vakarus nuo miesto per dieną buvo sunaikinta 2,500 nacių ir 18 jų tankų; pačiame mieste užmušta apie 1,000 vokiečių automatiškų šaulių ir kiekis jų paimita nelaisvėn. Sovietiniai kovotojai, atgrieždami eilę trobesių, užmušė dar šešis šimtus vokiečių. Sužalota bei padegta 10 priešų tankų pačiame mieste.

SOVIETAI UŽĖMĖ EILĘ PUNKTŲ KAUKAZE, PATYS NETEKO VIENO

I pietų rytus nuo Novorossiisko, Kaukaze, raudonarmiečiai per dieną užmušė apie 1,200 vokiečių ir atėmė iš jų kelias aukštumias ir kaimus. Mozdoke srityje fašistai, atakuodami su skaitlingesnėmis jėgomis, privertė sovietinius karius pasitraukti iš vieno kaimo.

I šiaurūs nuo Voronežo raudonarmiečiai išvijo priešus iš vieno miško, kur per kelias dienas užmušė 1,673 vokiečius.

Šiaurvakariname fronte, tarp Maskvos ir Leningrado, sovietiniai kovotojai naikina vokiečius, kurie tūluose sektoriuose buvo prasišverbę į raudonarmiečių apsigynimo pozicijas. Kautynėse šiame fronte tapo sunaikinta 21-nas nacių tankas ir šarvuotas automobilis.

Anglų Generolas Gria Amerikos Negrų Kariuomenę

London. — Amerikos negrų kariuomenė "pasirodė šauniai ir gabiai" Mersey-side manevruose, kaip pareiškė anglų generolas, tų manevrų komandierius. "Jų iniciatyva buvo puiki."

Dar pirmą kartą negrai amerikiečiai dalyvavo manevruose Anglijoje.

Jie turėjo apginti tiltą ir fabriką. Per pirmą manevrinę ataką "priešai" buvo užėmė viena stiprų punktą. Bet amerikiečiai negrai kontr-atakavo, netikėtų žygiu nustebo "priešus" ir atgriebė stiprųjį punktą.

Willkie Sako: "Rusija Yra Nenugalima"

Maskva, rugsėjo 28. — Wendell L. Willkie pareiškė:

"Viskas, ką aš čia mačiau ir girdėjau, karo fronte ir užfrontėje, sustiprino mano įsitikinimą, jog Rusija yra nenugalima."

Milonas Vokiečių Atakuoja Stalingradą

Maskva, rugs. 28. — Sovietų komunistų laikraštis Pravda skaičiuoja, kad milijonas vokiečių dalyvauja mūšiuose Stalingrade ir apylinkėse.

Nacių komanda planavo dasivart su ta armija iki Kaspijos Jūros, o paskui pradėt ofensyvą prieš Maskvą ir, galų gale, prieš Angliją.

Binghamton, N. Y.

Mirė A. Garnis
Sekmadienį 3 val. ryto numirė Antanas Garnis; bus palaidotas. Glenwood kapinėse ši antradienį 2 val. po piet.

Mrs. Thony Garnis.

LAISVE

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.

Every day except Sunday

Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK

Tel. STagg 2-3878

President Jos. Welas
Secretary Treasurer J. Gaslunas
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:	
United States, per year	\$6.00
United States, six months	\$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	\$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.50
Foreign countries, per year	\$8.00
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, per year	\$6.00
Canada and Brazil, six months	\$3.25

Entered as second class matter March 12, 1924, at
the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the
Act of March 3, 1879

Demokratinis Procesas Laimėjo

Aukščiausiojo New Yorko valstijos teismo teisėjas Francis Bergan pereitą penktadienį patvarkė, kad Komunistų Partijos kandidatai bus balsavimo sąrašė lapkričio mėnesio rinkimuos. Kitais žodžiais, teisėjas Bergan atmetė legio-
nierių viršylių skundus ir balsavimuose šitos valstijos piliečiai, kurie norės, galės paduoti savo balsus už komunistinius kandidatus, — į gubernatorių ir kitas vietas.

Tiesa, teisėjas Bergan tokį patvarkymą padarė išeidamas iš tam tikrų techniš-
kumų, jis tą padarė pasiremdamas tuomi, kad legijonieriai padavę skundą prieš komunistus pervėlai. Tačiau visvien pasilieka faktas, jog komunistai kandidatai balsavimo sąrašuose bus ir žmonės, kurie norės, galės už juos balsuoti.

Vadinasi, reakcijai nepavyko šiemet padaryti taip, kaip jai pavyko prieš du metus. Nepaisant visokio teroro, kurį legijoninkai-reakcininkai naudojo, jie nieko nepesė. Prieš jų terorą buvo išstojęs gubernatorius Lehmanas; jų terorą buvo pasmerkę visa eilė žymių visuomenininkų ir valdžios pareigūnų. Bendrai, visuomenės opinija buvo prieš tuos, kurie mo-
jasi atimti žmonėms balsą, kurie mo-
jasi užduoti smūgį demokratiniam procesui.

Reikia pasakyti, kad Komunistų Partija New Yorko valstijoje buvo pripažinta legale partija, bet ji tąjį pripažinimą pralaimėjo, kai savo kandidatą ištraukė iš gubernatoriaus vietos ir ragino balsuotojus paduoti savo balsus už gubernatorių Lehmaną (1938 metais). Lehmanas tuomet laimėjo gubernatoriaus vietą tik dėka tam, kad komunistų ir jų simpatikų balsai buvo už jį paduoti. Dabar jiems ir vėl teko pradėti iš naujo. Jie surinko iš viso 50,000 piliečių balsų (iš kiekvienos kauntės tam tikrą skaičių) po petiejomis, stojančiomis už tai, kad komunistų kandidatas į gubernatorių turi būti balsavimo sąrašuose. Jeigu aukščiausias teismas būtų paklausęs skundikų — legijonierių ir nutaręs neleisti komunistams turėti savo kandidatų balsavimo sąrašuose, tai, aišku, būtų užduotas didelis smūgis tiems 50-čiai tūkstančių piliečių. Bendrai, tai būtų buvę nedemokratiškas žygis.

Todėl labai gerai, kad teisėjas Bergan nusprendė taip, kaip jis nusprendė.

Idomus Kongresas

Buvęs Amerikos ambasadorius SSSR, Joseph E. Davies, paskelbė, jog lapkričio 7 ir 8 d.d. New Yorko mieste įvyks kongresas arba suvažiavimas sustiprinimui tarp Amerikos ir Tarybų Sąjungos draugiškumo bei prieteliškumo. Tai įvyks tomis dienomis, kai Tarybų Sąjungos žmonės minės 25-kerių metų sukaktį nuo Didžiosios Spalio Revoliucijos prasidėjimo.

Ambasadorius pareiškė, jog tomis dienomis per visą kraštą įvyks daug masinių mitingų tuo pačiu tikslu. Be to, bus suruoštas Madison Square Gardene didžiulis masinis mitingas, kuriam pirminkaus pats ambasadorius.

Iš tikrųjų, tai gražus žygis. Jis padės Amerikos žmonėms geriau pažinti Tarybų Sąjungą, josios santvarką, josios struktūrą, josios žmones. Tiesa, jie daug šiandien girdi apie to krašto žmonių didvyriškumą, apie jų kovas prieš bendrąjį žmonijos neprietelių, fašizmą, bet tik to neužtenka. O kai abiejų kraštų žmonės vieni kitus geriau pažins, tuomet ir draugiškumas tarp jų bus kur kas didesnis, tuomet vienybė bus stipresnė; iš to bus naudos ne tik abiem kraštams, bet ir visam pasauliui.

Ką Pasėsime -- Tą Pjausime

Nei vienas sąžiningas žmogus nepadarys primetimo Sovietų Sąjungai, kad ji nesilaiko sutarčių su savo talkininkais. Kiekvienas mato, kad jos Raudonoji Armija ir liaudies jau veik metai ir pusė viena laiko frontą prieš visas hitlerininkų ir fašistų jėgas kovoj už Jungtinių Tautų reikalus.

Kada Molotovas lankėsi Londone ir Washingtone, tai buvo susitarta antrą frontą prieš Hitlerį Europoj atidaryti 1942 metais. Tą Molotovas pareiškė Aukščiausiajam Sovietui. Tas buvo vienu kartu paskelbta iš Londono, Washingtono ir Maskvos. Tą pabrėžė prezidentas Rooseveltas ir Churchill. Jeigu visos smulkmenos nebuvo ir nėra skelbiama, tai tik todėl, kad neatidengus priešui, bet, kad buvo susitarta šiemet atidaryti antrą frontą, tai aišku. Jokios munichierių pasakos, joki jų išsisukinėjimai faktų nepakeis ir laikui bėgant bus viskas paskelbta juodu ant balto.

Paskelbtas nėra kokia dovana Sovietų Sąjungai, bet jis būtinai yra reikalingas Amerikai, Anglijai ir kitoms Jungtinėms Tautoms karą laimėti. N. Y. "Post" redakciniame rašoma: "Jeigu mes stojame už tuojautinį atidarymą antro fronto prieš Hitlerį Europoj, tai tik todėl, kad mes norime karą išlaimėti." Prezidentas Rooseveltas jau daug kartų pareiškė, kad be antro fronto, be atakų ant hitlerizmo Europoj nebus galima karas išlaimėti. Antras frontas yra reikalingas visoms Jungtinėms Tautoms. Kas sako, kad jis reikalingas tik "Sovietų Sąjungai pagalbėti," tas yra melagis, tas yra apgavikas, tas tiksliai padeda praveisti Hitlerio planus, kad antram frontui pastojus kelią, tas nori mūsų karo pralaimėjimo!

Maskvoj yra W. Willkie, tai žymus ir akylus Amerikos žmogus. Jis kasdien praneša, kad, kur tik jis važiuoja, kur ejo, visur jam Sovietų žmonės statė klausimus: "Kur jūsų antras frontas?" "Kodėl nesilaiko sutarčių?" "Kodėl neatidarymas antrasis frontas nacių sumušimui?" "Kodėl Anglijos ir Amerikos armijos laukia?"

Ir Mr. Willkie savo telegramose praneša, kad Sovietų Sąjungos liaudis nepasitenkinusi Anglijos ir Amerikos politika. Jis praneša, kad tarpe Sovietų Sąjungos žmonių nuo valdininkų iki paprastų valstiečių jaučiasi atšalimas linkui Anglijos ir Amerikos. Ir jų jis nekaltina.

Mr. Willkie žino, kad Stalinas ir Sovietų Sąjungos žmonės yra realistai, kad jie ima dalykus tokiomis, kokiomis dalykai yra. Jiems negalima pasakyti, kad Anglija ir Amerika karui neprisirengę. Jie žino, kad Odesos, Sevastopolio, Leningrado, Maskvos, Tulos, Stalingrado ir daugelio miestų darbininkai atsitraukė nuo mašinų, pasiėmė ginklą, stojo kovon prieš budeliškus hitlerininkus ir laimėjo! Jeigu jie, paprasti darbininkai ir darbininkės, tą galėjo padaryti, tai Anglijos ir Amerikos armija gali daugiau padaryti. Ir armijos trokšta antro fronto. Kareiviai stoja už jį. Rooseveltas ir Churchill kalba už jį. Tai kas jį sulaiko?

Sovietų Sąjungos liaudis rūstauja ne todėl, kad su antru frontu jos talkininkai nesuteikia jai pagalbą. Ji kaip nors ten rodą gaus, kad apgynus savo centrus. Bet ji rūstauja todėl, kad neatidarymas antro fronto parodo stoką sąžiniškumo, nuoširdumo, draugiškumo ir vieningumo Jungtinių Tautų tarpe, be ko karą laimėti negalima ir kad tas karą ant daug laiko prailgina ir reikalauja daugiau gyvasių ir turto jo vedimui.

Pasakos apie kvietimą Stalino Washingtonan tartis, siuntimą naujų žmonių į Maskvą "aiškinti Stalinui," yra tuščios! Susitarimai padaryti, jie reikia praveisti gyvenimam.

Karas ir Revoliucija Europoj

Jau antri metai, kai didvyriškai kovoją Jugoslavijos partizanai ir tuo jie įsipulius sudaužo bent kokias pasakas, kad Anglija, su Amerikos pagalba, negali atidaryti antrojo fronto. Jeigu Jugoslavijos partizanai gali kovoti, vis didesnius plotus savo šalies išlaisvinti iš po Hitlerio ir Mussolinio rabininkų jungo, tai kodėl negali anglai kovoti? Ar jie yra silpnesni už jugoslavus partizanus?

Radio komentatorius, Johannes Steel, sako, kad Anglijoje ir Amerikoje yra grupės, kurios bijo revoliucijos Europoj prieš Hitlerį, tai tų grupių reakciniai elementai ir kenkia prezidento Rooseveltą pastangoms karą laimėti ir atidaryti

Bėgamaisiais Klausimais

Pro-Naciškas žemlapis

New Yorko "Daily News" karts nuo karto ide-
da viso puslapio "The Soviet Battlefront" žemlapį. Bet jo tie žemlapiai visiškai neteisingi. Jie rodo Hitlerio užimtus net tuos plotus, kuriuos niekados naciai nebuvo ir nebus užėmę.

Mes nematome reikalo plačiai gilintis, tiek nurodysime, kad pagal "Daily News" žemlapius, tai Vokietijos naciai ir Finliandijos fašistai yra visai Leningradą atkirę nuo Sovietų Sąjungos ir susijungę plačiu baru į pietus nuo Lado-
gos Ežero.

Niekados Vokietijos armijos ir Finliandijos fašistai ten nebuvo susijungę, tai tik minėto laikraščio po-
ny redaktorių troškimai. Panašiai ir kitose fronto dalyse.

Nesiseka Teisinti
Finų Fašistus

New York "Times" kasdien teisina Finliandijos fašistus, Hitlerio talkininkus, tai talpindamas Finliandijos atstovo naciškus pareiški-
mus, tai patsai rašydamas straipsnius už Finliandijos fašistus, vėl juos perstatant "demokratais", "Hitlerio priešin-
kais," "tik ginančiais Finliandiją," "didvyriais," "kovojančiais prieš tą patį priešą, kaip ir 1939 metais" ir tam panašiai.

Kitas Mr. Wm. P. Simms nuolatos New York "World-
Telegrame" teisina Finliandijos fašistų žygį ir, kaip ir Finliandijos atstovas Mr. Procope, mūlina amerikiečiams akis, kad prieš Sovietų Sąjungą Volgos ir Dono srityje "kariauna tik finų liuosnoriai." Tuo gi pat kartu jau net amerikiniai korespondentai iš kovos fronto praneša, kad ten veikia mechanizuoti Fin-

liandijos batalionai ir žiemai artėjant Hitleris dar daugiau ruošiasi pristatyti ten finų vieton italų, kurie bijo žiemos.

Kaip atrodo, tai pas mus Amerikoje tuli ponai ne Sovietų Sąjungą laiko mūsų talkininke, bet Finliandiją. Jie ne Raudonosios Armijos pasisekimais džiaugiasi, kas kartu yra ir mūsų šalies pasisekimai, bet finų fašistų žygiais. Visa tai kenkia Jungtinių Tautų karo laimėjimui ir santikiams.

Willkio Klausia Apie
Antrą Frontą.

Prezidento Roosevelto pasiuntinys Mr. Wendell Willkie kur tik neina, kur nevažiuoja Sovietų Sąjungoj, jam visur stato klausimus: "Kada bus atidarytas antrasis frontas?", "Kada Anglija ir Amerika išpildys padarytas sutartis?", "Kada Amerika rimtai pradės kariauti už savo reikalus?"

Iš pranešimų atrodo, kad Mr. Willkie, matydamas Sovietų Sąjungos liaudies pasiryžimą kariauti iki pergalingos pabaigos ir jausdamas jos sunkią padėtį, pasisako už tuojautinį atidarymą antro fronto.

Didelio Municho Kukoriai

Municho vardas, kaip kokia žmonijai gėda skamba, nes 1938 metais ten susirinko Anglijos premjeras Chamberlainas, Francijos premjeras Daladier, Hitleris ir Mussolinis. Anglijos ir Francijos atstovai sutiko išduoti Hitleriui demokratinę Čechoslovakiją. Nuo to laiko Munichio ir munichierių vardas yra gėda pasaulyje, juos neapkenčia kiekvienas laisvės ir žmoniškumą mylįs žmogus. Neseniai dabartinė Anglijos vyriausybė oficialiai paskelbė, kad ji nieko neturės su Municho sutarti-

Paveikslas parodo didvyriškuosius chiniečius, kovojančius prieš japonus prie vienos upės.

mi, kad ją daugiau neskaityto bent kokia sutartimi.

Bet munichierių veislė su tuo paskelbimu neišnyko. Anglijoje ponai Aston ir visa jos veislė dirba dar didesnio Municho kukorkos rolę. Visai neseniai ji išniekino Sovietų Sąjungą. Ir mūsų šalį munichieriai visai kenkia prezidentui Rooseveltui pravesti namų fronte darbus, kurių pasekoje būtų galima daugiau pagaminti tankų, lėktuvų, kanuolių ir kitų ginklų, reikalingų mūsų karo laimėjimui.

Pas mus jie niekina Sovietų Sąjungą, skelbia melus, kad būk "Stalinas ir Molotovas nesuprato sutarčių turinio," stulpu išaina prieš antrą frontą, kuris mūsų karo laimėjimui būtinai reikalingas, teisina Finliandijos fašistus, leidžia Smetonomams ir kitiems panašioms elementams veikti prieš Jungtines Tautas ir jie siekia suruošti dar didesnę išdavystę, dar didesnį Munichą, kaip suruošė 1938 metais. Jie dirba Hitlerio naudai, o mūsų nelaimėi. Mes turime juos nugaleti remdami Rooseveltą politiką.

Anglija Gali Netekti
Suezo Kanalo

Dienraštys "P. M." karinis apžvalgininkas "General" daro išvadą, kad su kiekviena diena Hitlerio ir Mussolinio jėgos Egipte auga, o Anglijos silpnėja. Dailikas tame, kad "Ašies" elementams arčiau padrutinimai, amunicija ir kitkas pristatyti.

Jis mano, kad Hitleris ir Mussolinis gali sutelkti užtektinai jėgų ir paskui vėl šokti, kad paimti ne vien Suezo Kanala, bet užvaldyti visą Egiptą, pavergti Palestina, Transjordaniją, Siriją, Iraką ir net sudaryti pavojų Iranui ir Indijai. Dabar iš to fronto Hitleris ištraukė veik visus lėktuvus ir pasiuntė prieš Stalingradą. Bet jeigu jis užimtų Stalingradą, tai jis tuos lėktuvus grąžintų atgal prieš anglus Egiptan.

"General" mano, kad Anglijos neveikimas, ne vien neatidarymas antro fronto Europoj, bet ir Egipte, gali baigtis ten jos dideliu pralaimėjimu, o kartu smūgiu ir visoms Jungtinėms Tautoms.

Finų Fašistai Mūlina Akis

Washingtono sėdi Finliandijos fašistų atstovas ir skleidžia nacių propagandą, leidžia hitleriškus muilo

burbulus apie "taiką," apie "finų liuosnorius," kariaujančius prieš Sovietų Sąjungą. Dienraštis "P. M." iš rugsėjo 24 dienos redakciniame rašo:

"Finai Washingtone, ir finai Rusijoje, ir Helsinkuose turėtų suprasti politiką kartą ant visados. Rašytojas Ilja Erenburgas United Press žinioms pateikė faktus, kad finų mechanizuoti batalionai yra kartu su nacių jėgomis kovoj prieš Stalingradą.

"H. J. Procope, Finliandijos atstovas Amerikoje, rugpjūčio 11 dieną sakė, kad ten nėra Finliandijos reguliarių armijos dalinių, kad prie Volgos gal yra tik finų "liuosnorių"...

"Bet gi "liuosnoriai," tai yra senas ir jau visiems žinomas fašistų skydas, kuris nieką negalės apgauti. Mussolinis pirmas tą skydą vartojo, kada jis pasiuntė savo "liuosnorius" kariauti prieš Ispanijos liaudiečius. Ir iki 1939 metų jau buvo Ispanijoje per 100,000 italų "liuosnorių," kurių didelė didžiūma turėjo norą būti ne ten, bet Italijoje.

"Bet Mr. Procope negalės išsisukti iš to. Jo šalis formalistiškai yra kare prieš Rusiją. Finai, kaip jis patsai pripažino, mušasi ant Volgos. Ir pavadinimas jų "liuosnoriais" negali fakto pakeisti."

V. S.

Šypsėnos

Visuomet

Geriausio dora iš dorų visų — tai laikyti liežuvį už dantų.

PRIPLOTAS BIZNIS

— O kaip tavo biznis, seneli? — Galima sakyti, kad jau žiūri į aukštį. — O ką gi reiškia, žiūri į aukštį?

— Reiškia, kad jau guli ant nugaros priplotas prie grindų, ar ne?

Sufiksino Krienas.

Atsuktos Louiso-
Conno Kumštyinės

Washington. — Karo sekretorius Stimson atsaukė kumštynes ruoštas tarp karių Joe Louiso ir Conno todėl, kad jie norėjo iš tų kumštynių iplaukų pasilikti sau \$135,000 skoloms atmokėti, nors didelę didžiūmą numatomų iplaukų jie skyrė Amerikos kareivių ir jūreivių pašalpai.

Talkininkai Blokaduoja
Francūzų Uostą Dakarą

London. — Vokiečių valdomas Paryžiaus radijas skelbia, kad talkininkų kariniai laivai blokaduoja ir rengiasi užpluti francūzų uostą Dakarą, vakariname Afrikos pajūryje, už 1,600 mylių į rytus nuo Brazilijos.

Viršuje matome anglų tanką "Matilda," naudojamą Rytų Fronte prieš vokiečius; apačioje — tarybiniai orlaivininkai prie britų karinio lėktuvo "Hurricane." Angliai stebisi, kaip raudonarmiečiai gražiai sugeba naudoti angliškuosius karinius pabūklus; bet raudonarmiečiai sako: "Mes jų gauname permažai; duokite daugiau."

antrą frontą prieš Hitlerį.

Mr. Anthony Eden, Anglijos ministras, mano, kad prieš Hitlerį pirmiausiai revoliucija prasidės Balkanuose, kur Sovietų lėktuvai nuolatos skleidžia lapelius. Ir Sovietų radijas nuolatos kalba į Balkanų tautas.

Bet visiems anti-hitlerininkams turėtų būti aišku, kad visoj Europoj, kur tik viešpatauja budeliški fašistai, liaudis yra prieš juos nusistačiusi ir laukia progos sukilti. Atidarymas antro fronto prieš

Hitlerį Europoj tuojuo pakeltų liaudies ūpą kovai Francijoje, Belgijoje, Hollandijoje, Danijoje, pačioj Vokietijoje, jau nekaltant apie Balkanus ir Sovietų Sąjungos pavergtus plotus, kur ir dabar partizanai veda prieš hitlerizmą karą.

Liaudies sukilimai padėtų sunaikinti žvėrišką hitlerizmą ir fašizmą. Padėtų užbaigti Antrąjį Pasaulinį Karą, kas suteiktų galimybę visoms tautoms ir šalims savo reikalus tvarkyti laisvai ir kultūriškai.

Dr. A. PETRIKA

Mirties Bausmė

(Tąsa)

Patirta, kad mirtį neša ne voltažas (voltų kiekis, srovės smarkumas), bet amperas (amperų kiekis, srovės didumas). Jeigu voltažas bus ir labai aukštas, bet amperas žemas — gyvybei pavojaus nuo tokios srovės nebus. Pav., Rentgeno aparatas (x spindulių mašina), kurio transformatorius gali sukelti elektros srovę iki 4500 voltų, žmogaus užmušti negali, nes jo amperas siekia tik 10 miliamperų (miliampera — tūkstantinė amperos dalis). Tokia srovė gali tik apdegti, o ne užmušti. Elektrą, aiškumo dėlei, galima palyginti su vandens srove. Jeigu paleisime ir labai aukšto slėgio vandens srovę per adatos skylę, — tokia srovė nebus pavojinga. Bet jeigu ir ne taip aukšto slėgio vandens srovę bus pasiūta per dešimties colių vamzdį, tai ji galės žmogų ne tik parmušti, bet net ir užmušti. Tas pats yra ir su elektra.

Žmogui užmušti pakanka vieno ampero didumo srovės, jeigu tik elektrodas bus prie jautrios kūno dalies: smagenų, širdies etc. Dabartinė išbulinta elektrinė kėdė, kurioje žudoma nusiakaltėliai, gali pasiūti per žmogaus smagenis 2200 voltų 12 amperų srovę, kurios pakaktų 900 lempų įžiebt. Tačiau paprastai vartojama tik 2,000 voltų 10 amperų srovę, kurios visos trečdalis lieka žudomojo smagenyse. Ši srovė pasiekia smagenis per 720-tą dalį sekundės, — t. y. 70 kartų greičiau, negu nervai gali nešti impulsus iš kūno periferijų į smagenis. Tai reiškia, kad budelio paleista elektros srovė pasiekia smagenis ir jas supara lyžiuoja daug greičiau, negu jos gali pajusti skausma. Iš to seka, kad elektrokucija atliekama be jokio kaliniui skausmo.

Paprastoji elektrokucijos procedūra yra sekanti: gavęs ženklą, budelis paspaudžia reostatą rankena iki 2,000 voltų ir laiko ją 5 sekundes; tuo laiku per kalinio galvą šauja 10-ties amperų srovė. Jeigu ilgiau būtų leidžiama tokia stipri srovė, tai elektrodai per daug įkaistų ir nudegtų kalinio galvą ir dešinę koją. (Vienas nusmerktasis turėjo medinę dešinę koją, tad elektrodą teko prijungti prie kairiosios. Kalinys, juokaudamas, budeliui liepė dėti elektrodą prie jo medinės kojos ir pažiūrėti, kas iš to išeis.) Todėl srovė vėliau sumažinama iki 500 voltų 3—4 amperų ir taip leidžiama dar 55 sekundes. Sukakus minutei nuo srovės paleidimo, ji vėl pakeliamą iki 2,000 voltų, ir pakartojama visa pirmosios minutės procedūra. Po dviejų minučių, prieš išjungiant elektrą, srovė dar kartą pakeliamą iki maksimumo (t. y. trečią kartą) ir tuoj išjungiamą. Kitaip sakant, per dvi minutes kalinys gauna tris „smūgius“, po kurių atgaivinti jį jau nebeįmanoma, nes visi jo kūno refleksai tada jau būna sustoję. Po pirmo „smūgio“ kalinio širdis plaką 120 kartų per sekundę greičiau.

Kai 1888 m. N. Y. valstybės seimas svarstė elektros panaudojimą legaliam mirties bausmės vykdymui, daugelis manė, kad elektra

užmuštas kalinys dar gali atgyti. Todėl prie siūlomo įstatymo buvo pridėta pastaba, kad tuoj po elektrokucijos būtų padarytas lavono skrodimas: išimta širdis ir smagenys. Po tokio dvilypio užmušimo, buvo teigiama, kalinys jau tikrai negalės atgyti!

Žmogaus kūno atsparumas elektrai yra gana didelis, nors ir nevienodas. Apšaukiuota, kad efektingam persiuntimui per žmogaus kūną 10-ties amperų srovės reikia 2,000 voltų jėgos.

1912 m. rugpjūčio mėn. 12 d. naktį Sing Sing kalėjime per vieną kartą buvo nužudyti 7 nusikaltėliai: tai rekordinis skaičius. Po penkis vienu kartu nužudytį pasitaiko kai kada, o tris — dažnai.

Po elektrokucijos kalinio lavonas būna ikaite. Išpraktavę, tamsiai raudonas. Jo temperatūra siekia 138—140 laipsnių F. (Normali kūno temperatūra būna 98.5 Farenheito: sergant kokia karštlige, ji pasiekia iki 105—109 F. Vanduo verda pasiekęs 212 F., šla prie 32 F. Amerikoje temperatūra matuojama pagal Farenheito skalę.) Elektrodai ikaista iki 1940 laipsnių F. Tokiam karštv varis tirpsta. Tačiau kalinio kūnas retai kada apdeginamas: tik labai retais atvejais pasitaiko matyti dūmų srugelę kylančią nuo kalinio galvos ar kojos. Mat, tarp kūno ir elektrodo dedama kempinė, sumirkyta persotintam druskos skiedinvi, kuris yra labai gerai elektros laidininkas. Dėl to dabar kaliniui nė galva neskutama, nes plaukai, sušlapinti druskos skiediniu, kartu su kempine sudaro gerą laidininką. Kūnas apdega tik tuomet, jeigu kempinė išdžiūsta nuo didelio karščio, ar neapsaugota elektrodo dalis kaip nors paliečia kūną.

Lavono „rigor mortis“ (sustingimas) įvyksta per tris valandas. Akių lešiai būna sudužę (žvaigždės pavidalo sudužimas); širdis, daugeliu atveju, būna išsiplėtusi, pilna skysto kraujo. Apie 5% atveju ji būna spazmiškai susitraukusi, o kai kada viena jos sienų būna trūkusi nuo raumenu ištempimo. Dažnai pastebimos sutrūkę širdies raumens valaknos (fibers). Leidus į širdies raumenį adrenalino, jis nesusitraukia. Tai reiškia, kad tokią širdį

atgaivinti jau nebeįmanoma. Plaučiai ir pilvo organai būna pritvinkę krauju. Kraujas būna žymiai pakeičtas: atrodo tamsiai rudas, o stebint per mikroskopą — atrodo kruopuotas. Tai reiškia, kad elektra sudaužė raudonuosius kraujo rutiulus. Toks kraujas retai kada sustingsta, nes fibrinogenas ir fibrino fermentas būna sunaikinti.

Didžiausia žala betgi padaroma jautriausiai kūno daliai — smagenims. Joms užmušti pakaktų vieno ampero srovės didumo, o žudant paleidžiama net dešimt! Kiaušo viršus ties elektrodo būna visiškai desikuotas (išdžiūvęs). Smagenų plėvė (dura) tamsi sukepusi, o kai kada pastebimas smagenų kapiliarinis kraujoplūdis. Apie taip sužalotų smagenų atgaivinimą negali būti jokios kalbos.

New Yorko valstybėje iš viso nužudyta 9 moterys: 5 pakartos, o 4 — elektrinė kėdėje. Pirmoji moteris buvo pakarta 1817 m. už „nužudymą“ savo kūdikio. Po kelių metų kita moteris prisipažino nužudžiusi tą kūdikį, už kurį pirmoji buvo nekaltai pakarta. Paskutinė moteris (italė) mirė elektros kėdėje 1934 m. rugpjūčio mėn. 9 d. už užmušimą savo vyro. Nors moterų žmogžudžių, palyginti, yra nemažai, bet joms vis kokių nors būdu pavyksta išsukti nuo užtarnautos mirties bausmės: tai „prisiekusieji“ — jas išteisiną, tai keliais metais kalėjimo jas nubaudžia, tai gubernatorių nuo mirties bausmės atleidžia. Apie skritai, vyrai yra tokie „galantiški“, kad nenori mirti, bausi moterų, nors ir žmogžudžių. Tačiau pats smerktų name nemažai jų yra gyvenę, kai kurios net daugiau negu metus laiko, kol aukštesnysis teismas išklausė jų apeliacijas.

Žmogžudžiai daugiausia yra jauni žmonės, t. y. to amžiaus, kai vyrauja daugiau emocijos, o ne protas. Seniausias nusmerktasis buvo 65 m. amžiaus. Mirti nu teisti kaliniai labai retai kada patys nusižudo, nors tam ir priemonių jų kame, rose maža. O, be to, jie diepina ir naktį saugojami. Belaukdami mirties bausmės Sing Sing kalėjime iš viso yra nusižudę tik trys kaliniai. Mat, kiekvienas tiki, kad jeigu jau ne teismas, tai gal gubernatorių gali jų bausmę sušvelninti; tai dažnai ir įvyksta paskutinėmis valandomis. Sing Sing kalėjimo viršininkas sako,

kad elektrinė kėdė dar nebuvo nužudyta nė vieno turto. Turto liai žmogžudžiai dažnai išsisuka nuo bet kokios bausmės, o nuo mirties bausmės juos visuo taisy išgelbsti gudrus advokatai. Mat, įstatymų labirinte yra daugybė skylių, skirtai, vyrai yra tokie „galantiški“, kad nenori mirti, bausi moterų, nors ir žmogžudžių. Tačiau pats smerktų name nemažai jų yra gyvenę, kai kurios net daugiau negu metus laiko, kol aukštesnysis teismas išklausė jų apeliacijas.

Kad elektrinė kėdė dar nebuvo nužudyta nė vieno turto. Turto liai žmogžudžiai dažnai išsisuka nuo bet kokios bausmės, o nuo mirties bausmės juos visuo taisy išgelbsti gudrus advokatai. Mat, įstatymų labirinte yra daugybė skylių, skirtai, vyrai yra tokie „galantiški“, kad nenori mirti, bausi moterų, nors ir žmogžudžių. Tačiau pats smerktų name nemažai jų yra gyvenę, kai kurios net daugiau negu metus laiko, kol aukštesnysis teismas išklausė jų apeliacijas.

Kai kurie tokie advokatai

Skaitytojų Balsai

„Keleivys“ telpa surašas vardų lietuvių, kurie pabėgo į Sovietų Sąjungą. Tas būtų nieko, nes kurių giminės išvažiavo, tai iš vardų žinos, kur jie randasi. Bet ko nereikėjo rasti arba sakyti, tai kad juos bolševikai išvežė kaip nevalninkus. Žinoma, kad jie ten pėsti nenuėjo, turėjo nuvažiuoti. Ir gerai, kad Sovietai parūpino priemones nuvažiuoti.

Tiktai kai pradėjo hitlerininkai bombas mesti ant Lietuvos miestų ir kaimų, tai kožas žmogus, kuris galėjo, palikęs viską bėgo nuo smerties. Aš misliju, kad jeigu bombas pradėtų kristi ant Bostono, tai

ir „Keleivio“ redaktorius bėgtų iš miesto palikęs visą savo kromelį.

Jis rašo, kad Sovietai juos blogai užlaiką. Žinoma, „karo laiku visur ne piknikas, bet galima drąsiai sakyti, kad tie lietuvių šimtą kartų geriau turai, negu Hitlerio pavergtuose kraštuose.

„Keleivio“ 36-tam numeryje V. Katilius rašo, kad Prūsėika atvažiavo į Brooklyną „pasipinigauti“ ir neužėjo į sklokos redakciją pasižiūrėti, kaip ir savo tėvynę. O man atrodo šitaip: ir mandagiausiam žmogui pasitaiko padaryti klaidą ir parpulti į purvyną. Bet jeigu tas žmogus atsikelia ir išeina iš jo, tai ar reiškia, kad jis vėl turėtų eiti pažiūrėti, kur jisai buvo parpuoles? Man rodos, kad ne.

O jeigu „Vilnis“ serga džiova, kaip Katilius rašo, tai juk Stilsonas ir Strazdas nėra tie specialistai, kurie galėtų tą ligą išgydyti. Jų pačių gazieta serga džiova.

Keli mėnesiai praėjo, kaip „Keleivis“ rašė, kad Lietuvoje buvę atkasta daug bolševikų nužudytų žmonių, tarpe kurių ir trijų kunigų lavonai esą. Bet tas netiesa. Aš buvau gavęs kelius laiškus dar prieš karą nuo Lietuvos darbininkų ir ūkininkų. Darbininkai gvrė tarybinę valdžią. Ūkininkai nelabai, bet ir jie nepeikė taip, kaip „Keleivio“ redaktorius. Tie ūkininkai mirtuose laiškuose rašė, kad tiems, kurie turi mažiau kaip 20 akrų, labai gerai. O tiems, kurie turi daugiau žemės, nelabai gerai. Bet apie jokias žudynes nei vienas nieko neraišė. Jeigu būtų buvę žudynių, tai jie būtų žinoję. Ba žmogus

New Yorko valstijos leitenantas-gubernatorius, Charles Poletti, kuris eina New Yorko Valstijos Karinės Tarybos Planų koordinuotojo pareigas, labai stoja už tai, kad šitos valstijos žmonės taupytų gazoliną ir padangas (automobilių „tajerius“). Jis pats savo oficialinio automobiliaus nenaudoja važinėjimui iš Albany į namus, Elizabethtown, — jis naudoja traukinį.

tai ne musė. Tiek daug, anot „Keleivio“, žmonių išžudė, bet niekas nežinojo! Jeigu jie yra nužudyti, tai Hitlerio darbas.

Kai tie rudieji šunės (naciai) šimtais žudo Lietuvos žmones, tai „Keleivis“ labai retai kur parašo, kaip ir nenorėdamas. Iš to jau matyti, kurią pusę „Keleivis“ palaiko. Tėvynės Mylėtojas.

Hillside, N. J.

Rugsėjo 12 d., hillsidietis Chas. Janužis suruošė „Wel-

come Home“ (lauktuvių) parę savo žmonai Uršulei. Svečiams pabaigiant valgyti, buvo iškel-tas klausimas Sovietų Sąjun-gai Gelbėti. Sekami aukavo:

Chas. ir U. Janužiai, \$5.00.
Po \$1.00: Antanas Jurevičius, John Jaksimavičius, Helen Kudirkienė, Mr. & Mrs. P. Janush, A. Jankauskienė, Kastantas Mojauskas, Jurgis Kudirka ir Constance Jarry. J. Urbonienė, 30c ir A. Dainauskas, 25c. Viso surinkta \$13.55.
H. Kudirkienė.

Gaudami pėdę neužmirškite ir savo šalies reikalus — pir-

SVARBIOS KNYGOS

RAISTAS

Apysaka iš Chicagos lietuvių gyvenimo, dirbančių gyvulių skerdyklose
PARASĖ UPTON SINCLAIR
Patalsytas ir papildytas lietuvių kalbon vertimas.
450 puslapių. Kalna \$1.00.

Mortos Vilkenės Divorsas

Puikūs vaizdas Amerikos lietuvių gyvenimo.

PARASĖ MIKAS RASODA

Apysaka, kur autorius labai gyvai vaizduoja ekonominį, politinį ir kultūrinį lietuvių gyvenimą Amerikoje.
Puslapių 320. Kalna \$1.00.

Nurodoma kaip paprasti darbininkai išsilaviną ir patampa visuomenės veikėjais. Kaip biedni bemoksliai išėmą aukštus mokslus ir atsiekia profesijas su kitų pagalba, o vėliau būna baisiai nedėkingi savo prietelams. Vieniems progresuojant, o kitiems tingniaujant atvykusiems į šią laisvą šalį, prasideda kova šviesos su tamsa. Ji pasireiškė formoje divorso jaunoje šeimoje, kur iškyla daug skandalių.

English-Lithuanian Self-Instructor

Tai rankvedis angliškai kalbantiems mokytis lietuviškai. Taipgi gali pasinaudoti lietuviai, norintieji mokytis anglų kalbos.

PARASĖ DR. J. J. KASKIAUCIUS

Puslapių 252, stipriais audinio apdarais, kalna \$1.50.

Lietuvių Kalbos Gramatika

Pritaikyta Amerikos Lietuviams su Angliškai Paaiškinimais

SUTAISE DR. D. PILKA

Kalna \$1.00 už egzempliorių. Vasaros sezonu 75c.

„Gyvenimo Saulėleidis“

Pirma Knyga Lietuvių Kalboje apie Numirusių Laidojimą

PARASĖ ir Išleido Graborius

JOSEPH LEVANDA-LEVANDAUŠKAS

800 puslapių, kalna \$1.25; vasaros sezonu \$1.00.

Kiekvienam svarbu susipažinti su sekamais dalykais: Laidojimo istorija, papročiai, apėigos, testamentai, advokatai, teismai ir kiti dalykėliai. Taipgi balzamavimas, plastika, kaukės, chemikalai, taxidermija, kopijčios, kapinės, mausečiai, deginimai, mirusio tu to pervedimai ir tt.

Bešvintantis Rytas

STASIO JASILIONIO EILIŲ RINKINYS

Daug gražių eilių, puikus pasirinkimas skamblių eilučių vaikuiam mokytis deklamuoti.
288 puslapių. Kalna 50c.

Vokiškieji Grobikai --- Mirtini Lietuvių Kultūros Priešai

PARASĖ DOCENTAS KOSTAS KORSAKAS

Bruožai iš Lietuvos karų su vokiečiais nuo 853 metų iki šių dienų.
Puslapių 32. Kalna 10c.

Pirmoji Pagalba Ligoje ir Nelaimėje

PARASĖ DR. J. J. KASKIAUCIUS

Kiekvienas žmogus privalo šią knygą turėti savo namuose. Labai svarbūs patarimai ką daryti susižeidus, staigiai kam apsilobus arba apsirgus kada sunku gauti gydytojus pagalbą. Ši knyga duoda daug receptų, sulyg kuriais gausite vaistų gydymą pagal nurodymus knygoje.

Kalna \$1.00; vasaros sezonu tik 75c.

New Yorko Pasaulinės Parodos Paveikslių Albumas

Būtinai išsigykite šį papuošalą savo namų knygynui. Tai puikiausia padaryta knyga lietuvių kalboje. Trijų spalvų viršeliai; daugybė gražių paveikslių iš Pasaulinės Parodos 1939 ir 1940 mm. Taipgi telpa paveikslai pasauliniai garšių pastatų New Yorko mieste. Yra daug mokslinių informacijų apie naujovinę techniką ir yra skambūs bruožai iš Amerikos istorijos.

56 puslapių; kalna 25c; Vasaros sezonu 20c.

„Laisvės“ Administracija

427 Lorimer St.

Brooklyn, N. Y.

Šis nepaprastas paveikslas parodo Jungtinių Tautų transportinio lėktuvo įgulą debesyje; nes tik lėktuvais galima pristatyti Jungt. Tautų kovotojams maisto ir kitų reikmenų, esantiems Naujosios Guinejos kalnuose; ten verda žiaurūs mūšiai su japonais įsiveržėliais.

Mėlyni Kareiviai

Apsakoma iš Lietuvos Žmonių Gyvenimo per Pirmąjį Pasaulinį Karą

Parašė JULIUS BUTENAS

(Tęsa)

Burneika slėptuvę įsitaisė kluone. Atitvėrė vieną peludės galą rąstais, užstatė kūliais — ir nieko neprast. Tenai pastatė kubilą su drobėmis bei geresniais rūbais, padėjo lovį mėšai.

Kiti ne taip greitai išsigudravo: lašinių paltys karojo ant pirkios, drobės ritimai svirne, — tokius vokiečiai beregint apšlavė. Ypačiai drobes baltinti buvo sunku: ras pievoje patiestą, paims; nežinūrės, kad dar neišbalus kaip reikia.

Skundėsi Čyzius, kad jį neseniai apvalė. — Bet kaip? Rodos, slapstėm, paviršiai nelaikėm, bet kad žvėrys visur randa. Dabar ot ir likom suniekėj. Pirmą dar buvo vienas kitas spirgynys, o dabar pasninkas, visiškai pasninkas. Penėjom kiaušiai. Laikėm ne kiaušiatvartį, bet avininkę, kur, rodos, nė pats raistinis negalėtų atrasti — rado ir paėmė. Liko tik maži paršeliai. Kada kas bus? Dabar su mažais vaikais vienas vargas. Pienas reikia ten atiduoti, nėr iš ko smetonos rinkti. Ir sviesto nė gurinuko nėra.

Jonas, norėdamas Čyžiui patarti, parodė, kur jų penimis laikomas. Pasirodo, susigalvota penėti po šakomis. Išasta duobė, priklota šiaudų, įleista ten meitėlis, iš visur apkrauta šakomis — ir nieko nežymu, niekas negalėtų pamanyti, kad ten yra kiaušė.

— Kas jums taip patarė? — stebėjosi Čyzius.

— Patys išsigalvojom. Bėda žmogų visko išmoko.

— Ir kas man nedavė taip išsigalvoti? — Pas mane šakų dar daugiau; koks durnas. Žinoma, šitaip visai patogų. Sugalkovk tu man. Rodos, kai pamatai, jokio gudrumo nereikia. Po šakomis...

Nepraėjo, gal, nė trejetas dienu, Vabaliosna atvažiavo vokiečiai su dideliu vežimu. Tuoj pasklido žinia, kad ims kiaušes. Kas pasidarė — matyt, skubiai prireikė. Pirmą, būdavo, atranda kur, užrašo ir liepia pristatyti, o dabar patys renka. Nepaisė nė riebumo — bet tik tai nė pagalyt.

Privaziavo prie Burneikos namų. Pirkion visai nėjo: tiesiog prie šakų. Nustebo visi, rodos, gyslose kraujas sustojo. Iš kur jie sužinojo? Įskundė, pranešė. Bet kas?

Neteko Burneikai jau baigiamo penėti meitėlio. Būtų buvę ne tik mėšos, o ir lašinių, nes buvo eđrus, nuo pelų gražiai atrodė, kai gavo teslos, beregint pats lyg tesla darėsi.

— Nejaugi Čyzius?
— Kam tau reikėjo rodyti? Ot, vis imi ir padarai nei du nei vienas. Nuėjo pirmie visos trūsas. Suėdė tie neprieteliai, kad jie užspringtų, — prikašiojo Jonienė vyrui.

— Aš niekaip negalėčiau patikėti, kad Čyzius taip pasielgtų. Nejaugi žmonės pradės vienas kitą šaukšte skandinti?
— Matai, vis tave moko. Tu visais patitiki — su visais kaip su broliais. Matyt, Čyžių apšlavė, tai, pavydėdamas kitam gero, ir pakiošo Mendelkei liežuvi. Tas tik ir gaudavo vokiečiams žinias, kad jį kur vilkas pagautų.

— Dabar nei aciū, nei dėkui nieko nepadės. Nereikėjo pirma tokiame būti.
— Ot, jūs, bobos, po laiko visos gudrios. Ėmiau aš dabar tyčia ir prašiau Čyžiaus, kad jis vokiečiams praneštų, ot, tyčia, kad tu neturėtum ko valgyti... Gana šnekėti, kas nereikia.

Kitą dieną pasirodė ir Čyzius. Ėjo pro šalį.

— Kas, girdėjau ir jus apšlavė?
— O kaipgi.
— Kas čia galėjo įskusti?
— Panižo kam liežuvi.
— Aš, kai sužinojau, net akis išpūčiau.
— O mano boba mane puola bara, kam aš tau rodžiau.

— Man? Bijokit Dievo, žmonės. Aš skųsiu? Už ką? Kas man už tai bus? Kad aš taip šio vakaro nesulaukčiau, die. Bet kas galėjo? Hm. Man lyg topčioja. Argi galėtų taip atsitikti? Negaliu suprasti.

Čyzius Jonui apie savo spėliojimus neprasitarė. Jis vienas jau sumetė. Jo pati neša iš Gylis šulinio vandenį. Ar nebus ji Gylienei išplepėjus? Su moterimis ne-trukt. Jos negali ilgai už dantų laikyti. Nuspėjo. Čyžiuvienė grynė Gylienei nesakiusi. Ji net nepamanė, kad tai bobai rūpi žmones įskundinėti. Pagaliau prisipažino vyrui kažką kalbėjusi apie kiau-

lių slėpimą, bet tik abejojanti, ar galėjo sakyti, kas kaip slepia.

Beniunuose per žiemą stovėjo penki vokiečiai. Kartais jie atsilankydavo prasiavikščiudami ir Vabaliosuose. Po kiek laiko jiems prireikė iš čia išeiti. Labai nusiminė, kai patyrė, kad siunčia francūzų frontan.

Prieš išvykdami, tie vokiečiai kone visas pirkias perėjo atsisveikindami, tarytum atsiprašydami už padarytas skriaudas. Vienas iš jų gražiai kalbėjo lenkiškai; žmonės lenku jį ir vadino.

Jonas Burneika su tuo lenku šiaip taip susikalbėjo.

Kareivis pasakojosi esąs poznanietis; ten visi kalbą daugiausia lenkiškai. Jie net vokiečių neapkenčia.

— Tenka ir su savo broliais kariauti. Mūsų yra ir rusų kariuomenė, ir austrų, ir vokiečių.

Kiti vokiečiai lenkiškai nemokėjo. Jie, būdami keletą mėnesių tarp mūsų žmonių, pramoko vieną kitą žodį lietuviškai, bet kalbėti dar nemokėjo. Gaudė gaudė žodžius, bet iš tų žodžių tik juokas.

— Jūs nemokate skersti kiaušius, — kalbėjo lenkas. — Jus visada suseka.

— Kai įkiši peilį — žviegia, — teisingai Jonas.

— O-o, reikia, kad nežviegtų.

— Bet kaip padaryti? Bes užkįsime snukį, laikome, bet.

— Ne, ne taip reikia. Aš jus galiu pamokyti...

— Prašom, prašom, ponas.

Nuėjęs toliau nuo anų vokiečių, lenkas pasakojosi Jonui, paėmęs rankon pagali.

— Galima ir pagaliu, bet geriausia kirviapente. Reikia, tiksliai nutaikius, suduoti kiaušeliu vidurkaktėn, ir kris nė vieno garso neišleis. O paskui galima ir peilį kišti. Jau tada nežviegs.

— Kad sivilinant pamato... Sunku išsisaugoti... Mes naktimis...

— Sivilinti nereikia.

— Kaip? Seriai, viskas.

— Užvirinkit puodą kitą vandens ir nuplikinkit, — aiškino kareivis.

— Tikrai, galima?

— Ir dar kaip. Galima visa padaryti per keliolika minučių, kai priruošta. Kad nebūtų mano draugų, aš jums galėčiau vieną kiaušę paskersti...

— Kad neturim.

— Nuo manęs galit slėpti neslėpti, man vis tiek.

— Tikrai neturim. Andai išvežė paskutinį penimį.

— A, ot, būtute paskerdę, ir būtų neišvežę.

Burneika labai dėkovojo už tokius patarimus. Išeinančiam vokiečiui siulė kiaušinių, bet jis neėmė, sakydamas, kad ryt reikia išvykti, o kiaušiniai dužtamas daiktas.

Vokiečiams išėjus, Jonas svarstė, ar ne per atvirai su tuo lenku kalbėjo, ir jis ne tyčia visko klausinėjo.

— Jų tarpe retas yra geras, nereikia per daug pasitikėti kareivių gerumu, — vis bauginio Jonienė.

— Kad aš jam nieko nesakiau, tik jis pasakojosi.

Jonienė lenkiškai nesuprato, tad negalėjo Jono barti.

Gruodienė vyro grįžtant iš abazo nesulaukė, bet, visiems padedant, pasistatė pirkaite, perdarytą iš pirties.

— Vis bus geriau, — raminosi moteriškė, kraustydama iš Burneikų. — Čia, kad ir tėviškė, ot vis kažkaip negalima priprasti, vis tenai namai, ir gana.

— Žinoma, kiekvienam paukščiui savas iždas mielesnis, — pritarė ir senis Burneika.

Reikėjo Gruodienei daug kuo padėti. Nebuvo vyriško, reikėjo įsėti tam pačiam Jonui, malka aprūpinti taip pat. Samdinių buvo sunku gauti.

Burneikos namai iš vokiečių jokių palengvinimų nesulaukė, nors kai kam atrodė, kad jų viena ranka su Paliepio leitenantu. Gal Veronika ir galėjusi būtų kiek užtarti, bet neužtarė, nes Pivariūnienė, supykusi ant Jono, kad jį išvarė iš pirkios, paskui ėmė pataikauti Veronikai, skusti jos vyro namus, esą, šitaip ir anap apie ją kalba, esą, ją praeikė. Taigi tą pačią naktį nešė Burneikai su visais.

— Kad nors šitam Dievas protą duotų,

ir taip dažnai nevarinėtų pastochių, — skundėsi Jonas Gylis.

Ėmė ir susirgo vienas arklys. Po nakties nesikėlė, nieko neėdė. Girdė pienu, sėmėnimis, bet vis tiek.

— Matyt, jau nieko iš jo nebus, — sakė Jonas. — Kas tada bus daryti — likus su vienu? Neišmanau. Jei reikės grūstis, kaip lig šiol, tai ir tas ilgai nelaikys, paims galas ir paskutinį.

— Rytoj reikia važiuoti Alovėn, — parbarškino Gylis rykšte langan.

— Te, kad nori...

— Tik anksti. Sudiev.

— Mano arklys serga, — stabdė šal-

tyšių.

— Ir mano nesveikas. Kas man rūpi.

— Galui parodyti.

— Aš neturiu laiko. Reikia dar šešių pastochių. Su dievu.

Ką su Gylis susikalbėsi? "Nevažiukit, mokėkit štrąpą," pasakys.

Jonas vienu arkliu išvažiavo. Užtruko dvi dienas. Kai parvažiavo, likusiam ligoniui arkliui buvo ir oda nulupta.

— Dar kiek bėdos turėjom su oda, — pasakojosi namiškiai. — Laimė, kad Adomukas mokoje lupti, o taip bijojom ko prašyti, gali pranešti vokiečiams, tai atims.

— Vis tiek jie sužinos.

— Kaip?

— Pradžioj metų surašė visus gyvulius, tai dabar reikia pranešti, kad išgaišo. Kai nepraneši, sakys, kad pardavei, ir dar blogiau bus, nes arklius pardavinėti labai draudžia.

Burneika pranešė Gyliai. Tas tuojaus amtsforštejeriui, kuris atsuntė du žandarus patikrinti, ar tikrai išgaišo. Reikėjo parodyti, kur užkastas.

— O kur oda? — užminė Gylis.

— Vas? — klausė žandaras. — A, ja.

— Žandarai vargiai būtų beužsiminę apie odą, nes išgaišusio arklio odą imti būtų pribijoję.

Dabar Burneiką prispyrė pasakyti, kur dejo išgaišusio arklio odą. Neturėjo, ką sakyti. Ėjo krėsti ir atrado kluone ant balkio pakabinatą džiūtį. Paėmė.

— Būtume turėję ne tik klumpėms, bet ir batams, — kalbėjo senis Burneika.

— Kad būtų geriau paslėpta...

XII.

— Ar tai kūma dar vis miulu muilini?

— klausė atėjusi Alimienė Jonienės.

— Kol dar yra šmotelis kitas, pamuiliu, lengviau gnaužosi, marškiniai esti baltesni.

— Kas to nežino. Bet kad tas muilas nūnai pasidarė neįperkamas ir jį ką panašus, košė kokia. Tai ne ruso laikais.

— Aš dar anais laikais daugiau buvau nusipirkus, pasilaikiau, tai kolei kas turiu.

— Kūmule, tu laiminga. Aš visą išbaigiau ir dabar nė kiek neturiu. Andai buvo atėjęs žydas, paklausiau, ar turi muilo, tai parodė, sakau, košės. O kiek prašo!

— Jie kainas moka nustatyti.

— Anądien buvau sutikus Pupalaiškių moteris, tai kai išsikalbėjom apie muilą, jos man gerą davė patarimą.

— Pačioms dirbti? Apie tai ir aš girdėjau.

— Pačioms tai pačioms, bet ir tai reikia riebių, reikia to, bet jos, kad žinotum, apsieina visai be muilo.

— Apsieisim ir mes, bet.

— Jos apsieina su muilu. Sako, pas juos prasimanė kasti mielą ir lipdyti tokiomis bandelėmis; gailumas panašus, esą, jį muilo. Sako, ir puoja.

— Tai reikėtų ir mums jo gauti, — susidomėjo Jonienė. — Ar brangiai parduvinėja?

— Pardavinėja; bet galima kurią dieną susitarus pačioms nueiti ir prisikasti. Būtų ilgam laikui. O muilas reikia laikyti švaresniems rūbams: skarelėms, šventadieniams marškiniams, nes jau tokio vargiai greitai sulauksim. Aš viena nedrįstu eiti, per miškus reikia.

— Prisidėčiau ir aš. Galima pamėginti. Jei gerai, tai iš tikrųjų būtų naudinga.

Pupalaiškiuose prie vieno raisto buvo daug mielo — ištisi sluoksniai.

Alimienė susitarė su Joniene kitą dieną eiti mielo.

Einant keliu tuoj išėjo iš kalbos, kaip dabar gyvena Veronika.

— Tiek ir mes žinom, kiek visi, — kalbėjo Jonienė. — Nei ji pas mus rodosi nei ką.

— Taigi, sako, gražiai pasirėdžius, važinėjasi kaip kokia ponija. Bet vis dėlto, nekas. Jai šiandien ryt gerai, gyvenimą turi gerą, bet jeigu kas kiek kitaip, pasikeičia, tada — kur dėtis? Šneka, kad tas vokiečiai rengiasi ją vesti. Ale kam jiems vestuvių, kad taip gyvena kaip vedė...

Jonienė toji kalba buvo nesmagi, ir ji stengėsi kaip nors nukrypti. Einant mišku, smėksterėjo per kelią apdriskusiais rūbais vyras, panašus kiek į kareivį.

— Kas čia toks? — tyliai kalbėjosi moterys.

— Kad nebūtų vokiečiai. Aš pasą užmiršau namie.

— Ir aš nepasiėmiau. Ne, nuėjo tankumynan.

(Daugiau bus)

Wilkes-Barre ir Apylinkės Lietuvių Žiniai

LLD 12-tas Apskritys rengia didelį koncertą dėl paramos dienraščiui "Laisvės" ir paties apskričio reikalams. Įvyks spalį 18-tą dieną Lietuvių Klubo svetainėje, 325 E. Market St., Wilkes-Barre, 6-tą val. vakare.

Šis koncertas bus vienas iš svarbiųjų, nes jame dalyvaus plačiai žinomos ir atsižymėjusios meno spėkos — Biruta Ramoškaitė iš Hartford, Conn., Stasys Kuzmickas, iš

Shenandoah, V. Valukas iš Wilkes-Barre, Wilkes-Barre Lyros Choras. Bus ir daugiau programos, kurią sužinosit koncerte atsilankę.

Kaip skaitytojams bus matoma, tai programa bus viena iš geriausių. Tad nepraleiskit šios progos išgirsti tokią programą, ir skaitlingai dalyvaut. Savo skaitlingu atsilankymu paremsit dienraštį "Laisvę" ir patį apskritį.

Tikiėtus galima gaut pas

Aktoriai George E. Stone, Joe Devlin ir Bobby Watson, vaizduoją japonišką, itališką ir vokišką banditus veikale "The Devil With Hitler" (Velnias su Hitleriu) Tai komedija, kurią pagamino United Artists filmų gamykla.

L.L.D. narius, Choro narius, taipogi pas apskričio valdybą. Tad patartina visoms ir visiems apsirūpinti tikietais iš anksto. Apskričio Valdyba.

Lowell, Mass.

Spalį 4-tą, Tai Bus Didžiausias Įvykis Naujosios Anglijos Lietuviuose

Šį sekmadienį — spalį 4 dieną, 3-čią val. po pietų, So. Bostono Muncipalėj svetainėje, prie East Broadway, įvyks nepaprastai svarbus lietuvių masinis mingas, kokio dar nėra buvę visoje Naujojoje Anglijoje.

Tame kolosaliam mitinge kalbės labai žymūs kalbėtojai, kurie aiškins žmonėms svarbiausius šio pasaulinio karo reikalus. Būtent, kalbės: Mass. valstijos gubernatoriaus atstovas; M. J. Tobin, Bostono majoras; Sovietų Sąjungos generalio konsulato atstovas, lietuvis, Povilas Rotomskis; "Laisvės" redaktorius Antanas Bimba; prof. B. F. Kubilius ir daktaras H. Cabot, Russian War Relief prezidentas Massachusetts valstijoje.

Tarptai, mitingo eigoje, bus papildomi nepaprastai gražia dainų ir muzikos programa, kurią duos rusų garsioji dainų ir šokių grupė.

Šias svarbias prakalbas su puikia programa rengia Lietuvių Medikalės Pagalbos Komitetas Massachusetts valstijos.

Draugai lowelliečiai ir visos Bostono plačios apylinkės lietuviai, iš šios korespondencijos jūs aiškiai matote, kad tokio milžiniško ir tokio svarbaus lietuvių prakalbinio surengi-

mo dar niekad nėra buvę visoje Naujojoje Anglijoje.

Šios tokios demonstratyvės prakalbos yra rengiamos todėl, kad šio didžiausio ir baisiausio visų žmonių istorijoje karo konkrečiai kritiškas momentas šaukia mus visus į glaudžiausį apsigynimą gernei kovai apsigynimui nuo Vokietijos ir Japonijos sužvejusių barbarų. Taipgi geresniai gelbėjimui mūsų šaliai ir visoms Jungtinėms Tautoms šioj sunkiausioj valandoj.

Broliai ir seserys, visi lietuviai, ši valanda yra paskutinė ir kritiškiausia valanda šio baisaus karo, kurioje mes viską pamiršę galime tvirtčiausiai apsigynuti ir nesulaužomai jungtinėm jėgom tą liuciperišką hitlerizmą pergalėti ir jį kaip šlykščiausį driežą sutrėkšti ant visados, arba kitaip per nerangumą mes galime tą svarbiausią valandą pražioti, soti ir tada visų žiauriausių baisių barbarai torturuotų ir žudytų mus visus be atsižvelgimo.

Todėl šiame visų lietuvių masiniame mitinge privalo visi dalyvauti be jokio skirtumo. Jame tik Hitlerio šalininkai nenorėtų dalyvauti. Šiose prakalbose pasiklausysime geriausių nurodymų, kuriuos dėstys žymūs kalbėtojai karo reikaluose. Taipgi žymieji žmonės nurodys, kaip vesti tinkamą kovą šioje šalyje su žmonijos priešais. Nei viena lietuvių kolonija neturėtų būti pertoli nuo Bostono spalį 4 dieną.

J. M. Karsonas.

Pittston, Pa.

Rugsėjo 20 dieną įvyko Pittstono Piliečių Klubo susirinkimas. Susirinkimą atidarė vice-prezidentas. Mat, prezidentas ir turtų raštininkas nepribuvo.

Perskaičius protokolą, pasirodė, kad klubas yra turtingas, turi \$10,800 su centais, turi už \$600 ir \$700 karo bonų. Klubas gaspadorius išdavė raportą, kad pereitą mėnesį nuo biznio liko pelno virš \$50.

Aš pasisukau su koncerto lapeliais. Vieni tuojuo pastebėjo, kad tai "Stalino pusė."

Kiti sako, būtų gerai koncerte dalyvauti, tik per toli nuvažiuoti. Mat, koncertas įvyks Wilkes-Barrėj spalį 18 dieną. Jį rengia Lietuvių Literatūros Draugijos 12-tas Apskritys. Pradžią 6 val. vakare. Koncertas įvyks klubo svetainėje, 325 East Market St. Įžanga tiktai 50 centų ypatai.

Taipgi, kaip ant plakatų ir tikiėtų garsinama, po koncerto bus duodama vakarienė. Tad kas gyvas, rengikitis koncerte dalyvauti. Koncertas bus labai gražus ir įdomus. Dėnuos pagarsėjus lietuvių dainininkė Biruta Ramoškaitė iš Hartford, Conn., V. Valukas ir Lyros Choras iš Wilkes-Barre ir S. Kuzmickas iš Shenandoah.

Lietuvių Literatūros Draugijos 12 kuopos susirinkė įvyks spalį 4 dieną, 7:30 vakare, pas Radišauskienę 206 Fourth St., Womington, Pa. Visi nariai ir narės privalo dalyvauti.

S.L.A. 7-to apskričio buvo suaukiamas atstovų suvažiavimas. Buvo skelbiama, kad bus kalba apie tuos 15 centų. Nariai nenori mokėti, kuriuos 42-ras seimas nutarė uždėti. Jie sako, nieko būtų su kareiviais, bet viršininkai pakėlė sau algas? Dar nebūtų bėda jeigu algos būtų pakeltos tiems, kurie gauna tik po \$74 mėnesį, ale algos tapo pakeltos tiems, kurie gauna po \$200 per mėnesį! Tai tarpe narių eina diskusijos, kad S.L.A. viršininkai eilinių narių nelaiiko už žmones M. K.

Berlynas be patvirtinimo iš niekur giriasi, būk naciai užėmė dar kelias pozicijas Kaukaze.

STALINGRADO IR KAUKAZO FRONTUOSE VIE- NUR LAIMI SOVIETAI, KITUR NACIAI

Sovietų Oficialiai Pranešimai

Maskva, rugs. 28. — Vidunaktinis Sovietų pranešimas sako:

Mūsų kariuomenė rugs. 27 d. vedė mūsų prieš priešus srityje Stalingrado, Mozdoko ir Siniavino. Kituose frontuose nebuvo jokių žymių atmainų.

Per savaitę iki rugs. 26 d. buvo sunaikinta 206 vokiečių orlaiviai kautynėse ore, ugnim iš Sovietų priešlėktuvinių kanonių ir pačiose priešų orlaivių stovyklose. Tuo pačiu laiku mes netekome 156 orlaivių.

Kariniai Sovietų laivai Juodojo Jūro nuskandino priešų transporto laivą 2,000 tonų.

Stalingrado srityje mūsų kariuomenė smarkiai kovėsi atmušdama įvairias priešų atakas. Ypač žiaurus mūsų įvyko viename sektoriuje, kur vokiečiams pavyko prasiveržti į sovietinę apsigynimų liniją. Šiame sektoriuje eina kautynės dėl kiekvieno namo. Mūsų kovotojai atakavo hitlerininkus ir nušlavė apie tūkstantį vokiečių automatiškų šaulių, sunaikino 10 jų kulkasvaidžių ir dvi mortiras; pagrobė kiekį priešų karių ir įrengimų.

Kitame sektoriuje sovietiniai kariai išvijo priešus iš tam tikro skaičiaus trobesių ir užmušė apie 600 vokiečių kareivių ir oficerių.

Į šiaurį vakarus nuo Stalingrado sovietinė kariuomenė darė veiklus žygius ir kai kuriuose sektoriuose atmušė priešų atakas. Vienas raudonarmiečių dalinys nušlavė apie 2,500 vokiečių kareivių ir oficerių ir sunaikino 18 tankų, 30 įvairių kanonių, keturias baterijas šešiavamzdžių mortirų, devynias mortiras, 19 kulkasvaidžių ir tris priešų orlaivius.

Kitame sektoriuje priešų pėstininkai ir 40 tankų atakavo mūsų pozicijas aštuonis kartus per dieną. Keturi hitlerininkų atakos buvo atmuštos ir 10 vokiečių tankų apšlubinta bei padegta.

Mozdoko srityje (Kaukaze) buvo tęsiamos kautynės prieš fašistų tankus ir pėstininkus. Per mūsų dėl vienos geležinkelio stoties sovietinis dalinys sunaikino penkis sarvuotus priešų traukinius ir vieną nedidelį tanką.

Kitame sektoriuje dalinys mūsų kariuomenės, spaudžiamas skaitlingesnių priešų jėgų, pasitraukė iš vienos apgyventos vietos.

Į pietų rytus nuo Novorossiisko vienas dalinys Sovietų kariuomenės užėmė kelias aukštumas ir apgyventas vietas. Per dieną tapo užmušta apie 1,200 priešų kareivių ir oficerių, sunaikinta šeši tankai ir pagrobta penki kulkasvaidžiai ir keturios mortiros.

Sovietiniai lakūnai du kartų užpuolė priešų orlaivių stovyklą ir sunaikino 11 vokiečių lėktuvų.

Siniavino (Volchovo - Leningrado) srityje sovietinė kariuomenė apvalo nuo priešų tą vietą, kur jie buvo prasiskverbę į mūsų apsigynimo pozicijas. Per šias kautynes tapo sunaikinta 21-nas vokiečių tankas ir šarvuotas automobilis.

Į šiaurį nuo Voronežo sovietinė kariuomenė išvijo vokiečius iš vieno miško, dėl kurio buvo vedami atkaklūs mūšiai per kelias dienas. Vokiečiai paliko miške 1,673 užmuštus saviškius, tris kanuoles, šešias mortiras, 18 trokų bei automobilių, kelis šimtus automatiškų šautuvų ir paprastų karinių šautuvų ir didelį skaičių minų ir kulų.

Maskva, rugs. 27. — Mozdoko srityje priešai padarė ataką su dviem pulkais savo pėstininkų ir 60 tankų. Sovietinė kariuomenė kontratakavo, sulaukė vokiečius ir padarė jiem didelį nuostolių. Šiame mūšyje tapo sunaikinta devyni vokiečių tankai ir dvi kuopos jų pėstininkų.

Ivyko atkaklios kautynės dėl vienos aukštumos į pietų rytus nuo Novorossiisko. Sovietiniai marinkai nušlavė 300 hitlerininkų, pagrobė devynis kulkasvaidžius ir didelį skaičių šautuvų ir kulų.

AMERIKOS LAKŪNAI NAIKINO JAPONŲ TROKŲ EILĖS CHINIOJE

Oficialiai Amerikos Pranešimai

Chungking, Chinija, rugs. 27. — Amerikos generolo Stilwell'io štabas išleido tokį pranešimą:

Amerikiniai kovos lėktuvai rugs. 26 d. įkandžiai atakavo japonų trokų eiles tarp Lunglingo ir Chefango pietiniai - vakarinėje dalyje Yunnano provincijos, Chinijoje. Tapo sunaikinta 10 priešų trokų ir vienas jų oficerių automobilis. Amerikos lėktuvai neturėjo jokių nuostolių.

AMERIKIEČIAI IŠ ORO IR ANT ŽEMES ATKŪOJA JAPONUS IR JŲ LAIVUS SRITYJE SALIAMONO SALŲ

Oficialiai Amerikos Pranešimai

WASHINGTON, rugs. 25. — Jungtinių Valstijų laivynas pranešė, kas seka:

Pietinis Ramusis Vandenynas.

Amerikos armijos didieji bombanešiai rugs. 21 d. bombardavo ir apšaudė japonus Gizo saloje, New Georgia grupėje Saliamono salų, ir atakavo priešų įrengimus ties Rekata įlanka, šiauriniame pajūryje Santa Isabel salos.

Rugs. 23 d. didieji amerikiečių bombanešiai vėl atakavo Rekata įlanką. Buvo sužalota prieplauka ir kiti pastatai; nušauta žemyn vienas japonų orlaivis.

Rugs. 24 d. mūsų armijos bombanešiai atakavo grupę japonų transporto laivų arti Shortland salos, vakarinėje srityje Saliamono salų. Šiai atakai pasipriešino apie 20 japonų kovos lėktuvų. Amerikiečiai trimis bombomis pataikė į priešų transportus ir nušovė žemyn vieną jų lėktuvą kovotoją.

Priekiniai būreliai mūsų marinkų Guadalcanal saloje veikliai atakuoja pasisklaidžiusias priešų grupes. Šuos marinkų veiksmus paremia mūsų bombanešiai smigikai; jie bombarduoja ir apšauda japonų užimtus kaimus ir kitus jų pasipriešinimo punktus.

VOLGOS LAIVAI BOMBARDUOJA VOKIEČIUS

Maskva. — Kariniai Sovietų laivai iš Volgos upės bombarduoja vokiečių pozicijas Stalingrade ir apylinkėse. Sovietiniai laivai ir valtyų prištato miesto gynyboms maisto ir amunicijos iš anapus Volgos.

Sunkieji Sovietų tankai išibėgėdami drožia ir nacių užimtus namus ir taip suardo juos.

FAŠISTINĖ ASIS VIS SMARKIAI GIRIASI

Minint dviejų metų sukaktį karinės sutarties tarp Vokietijos, Italijos ir Japonijos, užsieninis nacių ministras von Ribbentropas pareiškė, jog ta sutartis pirmą kartą buvo padaryta prieš Jungtines Valstijas, kaip paskelbė Berlyno radijas.

Ribbentrop toliau pasakojo, būk Sovietai praradę 14,000,000 savo kariuomenės ir būk Rusija atsidurianti sunkiausioje padėtyje apie šiu metų pabaigą. (Bet jau pernai Hitleris gyrėsi, būk sunaikinęs Sovietų armijas.)

Vokietijos užsienų reikalų ministras šnekėjo, kad fašistų Asis turi 450 milijonų žmonių, o Amerika ir Anglija tik 190 milijonų, dar, girdi, pridedant gyventojus neužkariautoje Rusijoje dalyje. Jis taip pat pasakojo, kad užėmus vokiečiams Ukrainą ir Kuban sritį, tai būk jau užteksia duonos fašistinei Asiai.

Panašiai per radiją gyrėsi ir Japonijos ir Italijos valdovai.

VOKIEČIAI UŽDARĖ DAR 4,000 FRANCO FABRIKŲ

Berne, Šveic. — Iš Vokietijos atėję laikraščiai praneša, kad Francijoje bus uždaryta dar 4,000 fabriku; tai, girdi, todėl, kad "jie nesekmingai dirbo; o uždarytų Francijos fabriku darbininkai suras duonos ir darbo Vokietijoje," kaip rašo ekonominių vokiečių laikraštis "Deutsche Volkswirt."

(Jau žinoma, kad Vichy Francijos valdžia, pagal nacių komandą, uždarinėja fabrikus ir dirbtuves, grūdama francūzus Vokietijon dirbti karinėse pramonėse.)

Italijoje taipgi uždaryta 900 verpyklų ir audyklų, kur dirbo 170,000 žmonių. Pusiau - oficialė italų žinių agentūra Stefani sako, kad jie galės Vokietijoje rasti darbo.

DR. J. J. KASKIAUČIUS

Telefonas: Humboldt 2-7964

530 Summer Avenue

Art Chester Avenue

NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8

Nėra valandų sekmadieniais.

Maskva, rugs. 27. — Raudonarmiečiai įtūžusiai naikina neskaitlingas grupes nacių įsiveržusių į Stalingradą.

KRISLAI

(Tąsą nuo 1 puslapio)

bet jie pamiršta, kad per išties šešius mėnesius po to, kai Hitleris užpuolė Rusiją, mes dar neskelbėme karo Vokietijai, laukėme, tikėjome karo išvengti!

Lamont sako, kad jis labai apgailestauja, kad yra tokių, kurie kišasi į Rusijos vidutinę santvarką ir ją kritikuoja ir smerkia net ir dabar, kuomet reikia ją remti. Ir jis sako:

"Rūpinkimės savo reikalais, savo ekonomija ir savo religija. Būkime draugais su mūsų draugais ir atlikime savo pareigą kovoje prieš mūsų priešus. Nuo 1914 metų birželio, per visus tuos sunkius metus, per visus 1942 metus, Rusija nešė visą karo našta ant sausžemio. Šiandien į Rusijos duris klabena mirtis. Mūsų pareiga būti su ja ir pagelbėti jai atmušti tą baisią smėklą."

Waterbury, Conn.

Iš Praeitės Lietuvių Piliečių Politinio Klubo

Spalio 12 d., 1892, tapo suorganizuotas Lietuvių Piliečių Politinis Klubas. Taigi, spalio 12 d. sukanka 50 metų, kaip L. P. P. K. gyvuoja. Dabartinio laiko klubas pusėtinai gerai stovi, turi nuosavą namą pilnai įsimečius, taigi turi pinigų suvirš 50,000 dol., narių suvirš 700.

Pirmutinis klubo prezidentas yra buvęs Vincas Zubrickas. Dabartinis yra Kazys Cvirka, vice-prez. Petras Poškus, fin. sek. M. Vosilius, užrašų rašt. Stasys Vidžiūnas, išdėtininkas Jonas Dielinikas. Valdybos nariai visi geri vyrai, klubo dalykus tvarko labai gerai.

Klubas rengia 50 metų sukakties vakariene, kuri įvyks 17 d. spalio savo svetainėje. Tikėtai parduodami tikrai nariams. Tikietų kaina \$3.00 ypatai.

Klubas pusėtinai yra patrijotiškas. Praeitame susirinkime

★ LIETUVISKAS ★
TRAKTYRIUS
(VALGYKLA IR ALINE)
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
Vynų ir Deginių
Importuotų ir Vietinių
Kasdien Turime
**KARSTŲ UŽKANDŲ
JUOZAS ZEIDAT**
Savininkas.
411 Grand St. Brooklyn

J. GARŠVA

Graborius-Undertaker

Laidotuvių Direktorius

Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių

VELTUI ŠERMENINĖ

(KOPLYČIA)

Parsamdo automobilius ir karetas veselijom, krakštynom ir kitkam

231 BEDFORD AVE.

BROOKLYN

Telephone: EVERgreen 8-9770

me nutarė nupirkti ketvirtą karo boną už \$10,000. Taigi klubas yra nupirkęs už \$40,000 vertės bonų. Tai graži parama mušti užpuolikus bestijas fašistus.

Taipgi klubas nepamiršta paaugauti dolerį kitą kitiems karo reikalingas.

Spalio 3 d. išvažiuoja į kariuomenę 4 klubo nariai: J. Kairis, B. Marcinionis, V. Segevičius ir John Stokes. Iš viso klubo narių tarnauja armijoje 35. Tai gražus būrelis jaunųjų. Reporteris visiem klubo nariams veltija gero pasisekimo sumušti fašistus ir sugrįžti sveikais.

4 d. spalio įvyksta piknikas Lietuvių Parke, kurį rengia Lietuvių Komitetas Amerikai Ginti. Visas pilnas yra skiriamas Kalėdų dovanai tų draugių nariams, kurie priklauso tose draugijose, kurios įeina į tą komitetą. Pradžia 12 val. diena ir iki 9 vakare. Taigi visi būkite.
Reporteris.

Norwood, Mass.

Matykite visi "Viena Diena Sovietų Rusijoj." Tai viena iš gražiausių filmų, kuri yra imta 98 rusų fotografuotojų. Šią filmą pamatys jusiesi, kaip ir pats buvęs Sovietų Sąjungoj. Pamatysi visos Sovietų Sąjungos žmonių gyvenimą ir darbuotę. Taipgi bus rodoma ir vėliausios žinios iš dabartinio karo fronto.

Bus rodoma šį antradienį, spalio 29 d., 7-tą valandą vakare, South Norwood Theatre, ant Washington St. Tikietas tik 33c. Rengia Norwoodo Komitetas paramai "Daily Worker."

FOTOGRAFAS

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipgi atlikiavoj įvairiom spalvom.

JONAS STOKES

512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave.
prio Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLENmore 5-6191

Clement Vokietaitis

Lietuvės Advokatas
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRIangle 5-3622

168 GRAND STREET

Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 8-7179

Le VANDA

FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVanda—L. LeVanda
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-0783
NIGHT—Haveneyer 8-1158

F. W. Shalins

(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Ave.
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Sutelkiam garbingas laidotuves
\$150
Koplyčias sutelkiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIRginia 7-4499

DETROITO ŽINIOS

Laikraščių Vajininkų Susirinkimas
Kaip kiekvienais metais, taip ir šį mėną nuo spalio mėnesio pradžios prasideda "Lai-vės" ir "Vilnės" dienraščių vajus dėl gavimo naujų skaitytojų ir atnaujinimo senų skaitytojų prenumeratų. Mes žinome, kad yra daug geros valios draugų ir draugių, kurie prijaucia mūsų darbininkų žurnalui ir žinote, Berlyno radijas apgailestauja, kad įvyko mūsų tarpvengry ir rumunų kariuomenės, talkaujančios vokiečiams, Kaukazo fronte.

London. — Paskutinėmis dienomis anglų submarinai nuskandino bent penkis fašistų laivus Viduržemio Jūroje.
Tadėl, draugai ir draugės, būkite ketvirtadienį vajininkų susirinkime, ir dirbkime, kas galima ir kiek galima, nes niekas neatėis į stūbą prašyti, kad jiems užrašytų laikraštį. Mes patys tuo turime rūpintis.
M. Alvinienė.

Green Star Bar & Grill
Lietuviškas Kabaretas
★★★★★★★★★★★★★★★★
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksinti ir pasišokti užsina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!
TURIME GERŲ VYNŲ IR DEGTINIŲ
Atėikite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyn
459 GRAND ST.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Graziai Įrengta Susijėjimams Įstaiga
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir šlius. Kada būsit Brooklyn, užėikite susipažinti.
426 SOUTH 5th ST. BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. elevatorio stoties. Tel. EVERgreen 4-9508

Lietuvių Rakandų Krautuvė
FURNITURE
409 ir 417 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-8451
ISDIRBĖJAI IR PARDAVEJAI
Geriausios Rūšies Rakandų
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuosimėjų
JOS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ ir SŪNAI

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
DIREKTORIUS LAIDOTUVIŲ
★★★
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksiu modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įrūšta mūsų šermentinė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
★★★
1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa
Telefonas Poplar 4110

New Yorko ir Apiešlinkės Žinios

Jūrininkai Užgyrė Du 2-ro Fronto Kandidatus į Gubernatorius

Nežinia, ar kada pirmiau yra buvęs toks nuotikis, kad viena organizacija užgirtų du kandidatus vienai ir tai pačiai vietai, bet šiemet taip atsitiko — Nacionalės Jūrininkų Unijos nariai savo susirinkime, pereinantį ketvirtadienį, New Yorke, nutarė, kad į šios valstijos gubernatorius yra remtini du kandidatai: Dean Alfange, Amerikos Darbo Partijos, ir Israel Amter, Komunistų Partijos.

Apie tai, dėlko jie pasirenka tuos du kandidatus, Alfange ir Amter, jūrininkai pasakė:

„Jie remia Franklin D. Roosevelt politiką kovodami už efektingą karo ekonomiką ir už tuojautinį atidarymą antro fronto ant sausžemio.“

Apie kitus du kandidatus, dviejų tūkstančių jūrininkų pirmta rezoliucija sako:

„Kadangi John J. Bennett atstovauja labiausiai pavojingą prieš-darbininkiską, profašistines Farley jėgas, kurios siekia pakenkti mūsų pergalės programai per paties prezidento partiją, ir

„Kadangi Thomas E. Dewey yra spokesmanas Hooverio apyrių ir defytistų elementų Republikonų Partijoj, ir

„Kadangi yra tik du kandidatai į gubernatorius, kurie remia Franklin D. Roosevelt politiką kovodami už efektingą karo ekonomiką ir už tuojautinį atidarymą antro fronto ant Europos sausžemio, būtent Dean Alfange iš Amerikos Darbo Partijos ir Israel Amter iš Komunistų Partijos,

„Tad lai būna nutarta, kad Nacionalė Jūrininkų Unija atsisaukia į visus balsuotojus New Yorko valstijos sumuštį Farley-Hooverio suokalbį pagrįbti mūsų valstiją fašizmo draugams, ir raginame tuos balsuotojus pareikšti savo paramą vyriausiam komandieriui atidavimu savo balso už Alfange ar už Amterį, ir už visus kitus valstijos ir kongresinio kandidatus, kurie kalba dabar už antrą frontą ir už karo laimėjimo ekonomiką.“

Tai taip, stipriai ir aiškiai pasisakė unijistai jūrininkai, visokių partijų ir pažiūrų žmonės, kurie kiekvieną dieną žiūrėdami mirčiai akysna varuoja mūsų laivus pristatinėdami mūsų armijoms ir talkininkams reikmenis pergalės ant fašizmo ir kuriems karo vedimas yra svarbiausiu gyvybiniu klausimu.

Šimtai jūrininkų jau padėjo gyvastis savo pareigose. Šimtai kitų yra buvę ant torpeduotų laivų, vos išlikę, tačiau pasiryžę ir vėl keliauti į tuos pačius pavojus už mūsų pergalės.

galę ant fašizmo. Ir jie atsisaukia į piliečius išrinkti tokius valdininkus ir kongresmanus, kurie darbuotys už tą pergalę, o ne trukdytų jai.

Iš jūrininkų reikėtų visiems pasimokinti. Šiemet, karo laikų rinkimuose, organizacijos ir atskiri partijų rėmėjai, tikri šalies patrijotai, peržengia partijų rubežius, kad paremti tik tuos kandidatus, kurie yra uolūs karo laimėjimo šalininkai.

Mūsų Vaikai Grįžta Iš Mokyklos

Pirmu kartu šį mokyklos sezoną pereitą ketvirtadienį taikėsi važiuoti miesto subvėnims vaikų iš mokyklos grįžimo laikui. Keliose stotyse mano kelionėje būriai berniukų ir mergaičių subėgo į traukinį jį pildydami iki paskutinės stovimos vietos.

Atrodo, kad karas mūsų jaunučiuose patrijotuose yra padaręs begalinę permainą. Būdavo, susibėga į traukinį būrelis jaunamečių mokinių ir būna didžiausias stumdymasis, ryksmas, krykštavimas, betikslis pleperiamas ir tik keliasdešimtas naudodavo savo grįžtamąjį laiką tiksliai pasikalbėjimui ar studijai. Šiemet tik keliasdešimtas nenaudoja savo kelionės vakarinės lekcijos paruošti ar diskusijoms mokslinio ar šalutinio svarbaus klausimo.

Veik kiekvienas iš mokinių turi nors vieną savo artimą ar bent artimo draugo saviškį kariuomenę. Vyresnieji berniukai jau žino, kad jeigu karas nebus laimėtas greit, už metų ar kitų jie turės eiti į karužę, šaukdami jau pailsiusiems praretėjusiems pirmiau išėjusiems vyresniems broliams: „Laikykitės fortą, mes ateiname“ (hold the fort for we are coming). Jie nori žinoti viską apie karą ir tai diskusuoja. Mergaitės žino, kad jos turės stoti prie visokių pareigų, prie sudėtingiausių mašinų, tai ir jos, jeigu nediskusuoja, tai praverdamos knygą, tai vėl užversdamos, studijuoja mechanikos ir rokundų painiausias problemas. Net patys mažiausieji ir tie, susilenę, studijuoja paveikslėlius orlaivų, tankų ir kitokių mašinų. Kiti mažiukai tariasi, kur ir kiek jie gaus metalo karo reikalus.

Mūsų vaikai per pastaruosius metus žymiai suaugo, surimėjo, išmoko įkainuoti esamą padėtį. Nereikės jiems rausti prieš sugrįžtančius kovotojus, jie bus pridėję savo petį prie karo laimėjimo ir išlaikymo naminio fronto.

Atrodo, kad mūsų vaikai neužilgo sugėdins daugelį „senių“, kuriems karas dar vis neegzistuoja, kurie visas atlikusias nuo darbo valandas praleidžia tuščiam plepėjimui ar kortoms, nieko nepasimokinę ir nieko neatliekį pagelbėjimui karą laimėti. O tokių dar vis yra žmonių, kurie be laiko paseno, sulėpėjo, kurie neatlieka jokios pareigės Civilinių Apsigynime, nei Raudonajame Kryžiuje, nei bent kokioje organizacijoje, veikiančioje padėti karui ar išsaugoti demokratijos laimėjimus namų fronte.

Kurie dar nestojome į karo pastangų rėmimo darbą, į bent kokios organizacijos veiklą, geriau suskubkime rimtai pasvarstyti savo atsilikimą ir pasirinkę nors vieną darbą

Rendauninkai Neleido Diskriminacijoms

Hitleris aną vakarą gavo didelį smūgį čia pat Brooklyne. Eiliniai Amerikos piliečiai parodė, kaip kovoti prieš fašizmą namie, kuomet kariškiai kovoja prieš jį užrubežiuose.

Pereitą antradienį į apartamentą prie 921 St. Marks Av., atsikraustė negrų ir filipinų sudėtinė šeima, Mr. ir Mrs. Chee Renie. Kas nors iš gyventojų pradėjo raukytis, kad jo-jos „didybei“ prisieis gyventi viename name su negrais. Bet anaipol net visi ir ne didžiulia. Išgirdę sąjūdį, kiti trečiadienio vakarą sušaukė mitingą, pakviečiant visus, sykiu ir naują gyventoją Mrs. Renie, negrę.

Mitinge rendauninkai, mažiausia 5 tautų žmonės — rumunai, italai, žydai, lietuviai, amerikiečiai — pasikalbėjo ir priėjo prie išvados, kad jie nepriešingi negrams kaimynams. Jie sakė, kad visų tautų žmonės privalo gyventi santalkoj ir draugiškume čionai, kad geriau kovoti prieš Hitlerį ir laimėti karą.

Tačiau radosi ir tokių, kurie žadėjo kraustyti lauk. Viena moteriškė sakė nematanti, kas čia bendro gali būti tarp karo už demokratiją ir vieningumo negrų ir baltų žmonių. Kitas gyventojas, vyras, sakėsi nesąs nusistatęs prieš negrus, „bet...“

Tie žmoneliai, matomai, nežinojo, kad tik už kelių blokų nuo jų namų 372-ras pulkas, susidedantis vien tik iš negrų, saugojo Brooklyn nuo atakų. Jie nežinojo, kad Thelmos Renie tėvas kovojo pirmame pasauliniame kare. Jie nesustoję pagalvoti, kad Mr. Renie tautiečiai filipinai išties mėnesius atmušinėjo Japonus nuo Bataan.

Vienok didžiulia tuos dalykus žinojo, suprato. Didžiulia, 12 seimų, pasirašė po dviem petijomis — viena, kad jie nesiskraustys dėl atėjimo į namą negrų, o kita Kainų Administracijai su prašymu „užsaldyti“ rendas. Tai pagį išrinko komitetą iš penkių, į kurį įėjo ir Mrs. Renie. Komitetas rūpinis bildinge įsteigtą Rendauninkų Lygos skyrių.

Laiškas Nuo Sūnaus

Mrs. Mary Berkery, 359 Lafayette Ave., gavo laišką nuo sūnaus Jim, paimto belaisvės Wake Saloj. Laiškas buvęs išsiųstas iš belaisvių kempės Shanghaiuje gegužės 31-mą. Nuo sūnaus ji nebuvo girdėjusi po to, kai jis lankėsi pas ją iš kariuomenės atostogomis pereitų metų rugsėjo mėnesį ir sakė, kad tikisi išvažiuoti užrubežin.

stokime į jį ir iš peties padirbėjime, kad nereikėtų rausti prieš savo vaikus ir prieš kovotojus. T-as.

REIKALAVIMAI

Reikalingas namų prižiūrėtojas prie 2-ųjų ir 6-ųjų seimų namų. Keturi kambariai. Renda veltui. Prie 18 seimų namo, keturi kambariai, \$20.00, 1 mėnesį. Flatbush sekcijoj. Kreipkitės pas: Bristol Realty Corp., 488 Linden Blvd., Brooklyn, N. Y. (227-228)

RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja didelis, šviesus kambarys, garų šildomas. Visi parankumai. Dėl daugiau informacijų, prašome kreiptis pas: A. Jurevicius, 15 Myrtle Ave., Newark, N. J., arba telefonuokite: Humboldt 2-2709. (226-228)

Pasirandavoja 3 kambarių moderniška išstatyta apartamentas, \$25.00 renda. Tai pagį reikalingas ir prižiūrėtojas (Superintendent), kuriam bus nuleidžiama \$15.00 į mėnesį nuo rendos. Prašome kreiptis po antradienį: 575 Wythe Ave., Brooklyn, N. Y., arba telefonuokite: Delis — Buckminster 4-9165 nuo 6 iki 7 v. v. (223-228)

Kandidatas Kalbės Per Radiją

Israel Amter, komunistų kandidatas į New Yorko gubernatorius šio antradienio vakaro radio prkalboj aiškina reikalingumą programos prieš infliaciją — numazinimą pinigų vertės.

Prezidentas Rooseveltas, kaip žinia, Darbo šventės prkalboj reikalavo iš kongreso tokios programos, perspėdamas, kad jis pats, kaipp atsakomingas už karo pravedimą į pergalę, turės imtis žingsnių tą programą įvesti, jeigu kongresas iki spalio 1-mos nepasistengs tokio įstatymo duoti. Kongresas kol kas tokio įstatymo nedavė.

Amterio prkalba bus išstoties WQXR, 1560 kles., rugsėjo 29-tos vakaro 10 val. Komunistų prkalbos išstoties ir tuo pat laiku būna kas antradienio ir ketvirtadienio vakarais.

L. K. N.

Vagies Fotografija

Bronxo mokyklose pereitą rudeniį tankiai būdavo vagysčių, tad No. 72-ras mokyklos prižiūrėtojas, su vedėjo leidimu, prie alarmo sistemos prijungė tridolerinę kamerą. Kai kas alarmą palietė ir išsigandęs pabėgo, bet paveikslas likosi. Tai buvo pereitų metų gruodžio 21-mą.

Pastaruoju laiku James J. Connolly, 37 m., 66 Fulton St., Brooklyn, suimtas bandant parduoti judžį prožektorį, buvusį pavogtą iš kitos mokyklos. Jis gynėsi nekaltais. Bet atsirado perynkščias paveikslas, kurį teisme parodžius, Connolly prisipažinęs kaltu ir būsias teisiamas už vagystę.

Bonų Pardavinėjimui Mitingas Parke

Penkiolikos Europos šalių vėliavos bus iškeltos dideliame karo bonų pardavinėjimo kampanijos mitinge šio trečiadienio vakarą, rugsėjo 30-tą, Central Park Mall, New Yorke.

Mitingas prasidės 4:30 ir

OFICIALIS LDS OPTIKAS

UNION SQ. OPTICAL CO. 147 SOUTH AVE. ART 14th St. Akis išdiria GYDYTOJAI 100 nuok. unija sapoj Tel.: GR. 7-7553 DETROITE: 2539 Woodward Avenue 602 Hofmann Bldg. N. SHAFFER, WM. VOGEL, Direktoriat

CHARLES

UP-TO-DATE BARBER SHOP K. Degutis, Savininkas Prielankus Patarnavimas 306 Union Avenue Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts. BROOKLYN, N. Y. Geras Patyrę Barberiai

Lietuvių Kūro Kompanija

Išgykite žiemai anglių, nes į rudeniį bus sunkus anglių pristatymas į miestus

Mes taipgi aprūpinam aliejum tuos, kurie savo namuos turite Oil Burners. Kūro reikalu prašome kreiptis:

Tru-Ember Fuel Co., Inc. 496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Telefonas EVERgreen 7-1661

tesis iki 7:30 val. vakaro.

Iškilimėse dalyvaus daugelio tautų organizacijos, dalyvavusios šiam karo bonų pardavimo vajuje, specialiai vestame per judžių industriją sukelimui milijono dolerių.

Kaip skelbia newyorkiečių Karo Tautpomenų Štabo direktorius Peter Finney, 1270 Sixth Ave., N. Y., įvairių tautų grupės sukvietė savo tautiečius dalyvauti pasirengus tautiniais kostiumais ir toms grupėms rezervuota vietos suoluose. Jos dalyvaus ir programoje.

Enzio Pinza, Metropolitan Operos basas, sugiedos „The Star Spangled Banner“ taipgi eilė judžių ir scenos aktorių dalyvaus programoj, kad paroduoti ko daugiausia karo bonų ir stampų, sekmingą per mėnesį vestą kampaniją dar sekmingiau užbaigti.

Sulaikė Butlerį Kaip Pavojingą Sveturgimi

Alfred Max Baur, vokietis, tarnavęs butleriu pas Robert L. Stott, New Yorko Stock Exchange vedėjų tarybos pirminką, per federalius agentus tapo suimtas ir nugabentas Ellis Salon perklausingėjimui, kaipp galįs būti pavojingu svetimsaliu.

Baur, tarnaudamas Long Islande, veikęs New Yorko Yorkvillės naciams simpatingoje organizacijoje ir kas metai važinėdavęs Vokietijon.

Mergiščia Padegėja

Sulaikyta kvotimui ir teismui Elinor Williams, 14 metų mergiščia, kaltinimu padegus Sv. Jono bažnyčią, Flushinge. Gaisras buvo užgesintas mažai tepadarius žalos.

Bažnyčią ji padegus iškeršto, kad chorvedis Williams (ne giminaitis) jos nemylėjęs ir jai įkyriai prie jo taikstantis, prašalines iš choro, sakydamas, kad ji dar tebėra kūdikiu. Po gaisro ji nebuvo nužiūrėta, bet kada ji parašius grąsinimo laišką, kad ji ir vėl padegs bažnyčią, ją areštavo.

Akiniai už \$7.50

Per sekančias 30 dienų, mes darome šį specialį pasiūlymą savo seniems ir naujiems pacientams. Nepaisant didelio pakilimo kainų ant visų akiniams naudojamų medžiagų, mes vis dar patarnaujame už senas žemas kainas.

Atsilankę parodykite mums šį skelbimą ir mes duosime jums 10% nuolaidos.

Kainos už vienos rūšies stiklus yra nustatytos taip žemos, kad pilnai patarnautume tik už \$7.50.

STENGER & STENGER OPTOMETRISTS 394-398 Broadway Brooklyn, N. Y.

LANKESI "LAISVĖJE"

Šeštadienį, rugsėjo 26-tą, atsilankė į „Laisvės“ rastinę skaitytojas iš Waterbury, Conn., draugas Bronius Marcionis. Draugas Marcionis praneša, kad jau pašauktas į Dėdės Samo kariuomenę ir kad neužilgo išvažiuos tarnauti. Paliko „Laisvę“ \$2 popie-

ros fondui ir taipgi užmokėjo už kito „Laisvės“ skaitytojo, waterburiečio, draugo Kindulos, prenumeratą.

New Yorko valstija išsiuntinėjo 150,000 balotų užrubežiuose esantiems savo kariams, kad jie galėtų balsuoti gubernatoriaus ir kongresmanų rinkimuose.

TYRUMAS DIDŽIULIAME BUTELYJE

REG. U.S. PAT. OFF.
Made only by Pepsi-Cola Company, Long Island City, N. Y.

DIDŽIAUSIA AMERIKOJ PENKTUKO VERTĖ
Authorized Bottler: Pepsi-Cola New York Bottling Company

NOTARY PUBLIC

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

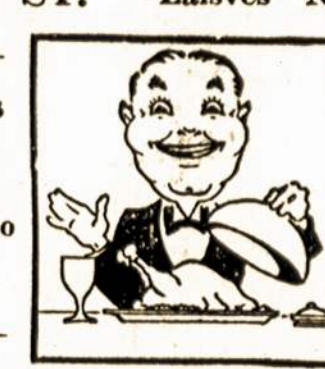
Liūdesio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą

PUKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYCIOS DUODAMOS MYLIEMIAMS PASARVOTI DOVANAI

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

LORIMER RESTAURACIJA
ANTANAS BARZDA, Savininkas
417 LORIMER ST. "Laisvės" Name **BROOKLYN**

Geriausios rūšies **VALGIAI**
Gaminami Europiškai ir Amerikoniškai Stilais

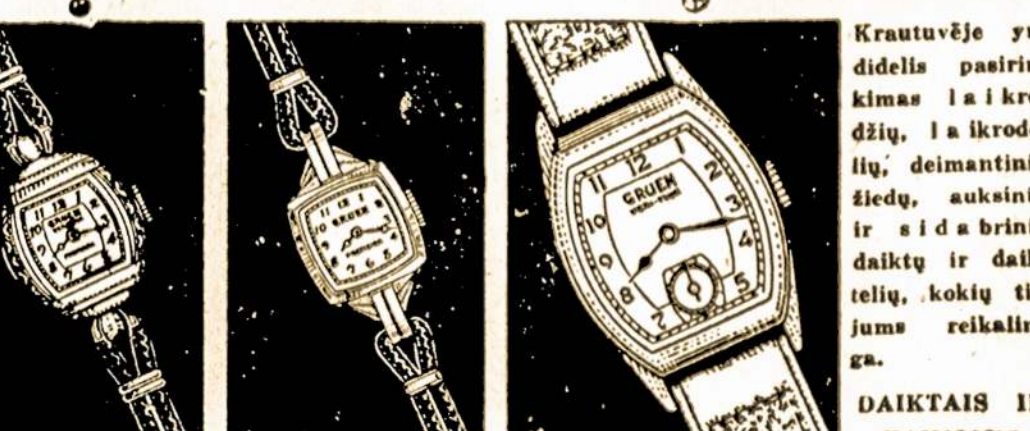
Puikūs Lietuviško namų darbo kildasai ir kepta paršiena
Gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai

Atdara nuo anksti ryto iki vėlai vakaro
Penktadieniais ir šeštadieniais atdara per naktį
Visada yra pasirinkimas plėniskų valgių ir daržovių—virtų ir žalių

THE Gift THAT LEAVES NOTHING UNSAID

Mokyklos baigimo - graduation proga ir pirmos komunijos priėmimo bei dirmavonės proga pirkite dovanas pas **ROBERT LIPTON**.

Krautuvių yra didelis pasirinkimas laikrodžių, laikrodžių, deimantinių žiedų, auksinių ir sidabrinų laikty ir daiktų, kokių tik jums reikalingi.

VERI-THIN RHYTHM... Yellow gold filled case, 17-jewel Precision movement... \$32.75
MERCEDES... 14 kt. solid yellow gold case, 17-jewel Precision movement... \$42.50
VERI-THIN AIRWAY... 14 kt. solid yellow gold filled case with 17-jewel... \$29.75

ROBERT LIPTON
701 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
DŽIULERIAI yra gražiausios ir ilgiausia atmintinės dovanos

Dienraščio "LAISVĖS" Koncertas
įvyks
Lapkr.-Nov. 8
Bus
LABOR-LYCEUM
BROOKLYN, N. Y.